

7. Lekcja siódma

siedem *seven*
siódmy *seventh*

PERFECTIVE VERBS
VERBS TAKING OTHER VERBS (SUMMARY)
SENTENCE INTONATION
DATIVE CASE OF PRONOUNS
EXPERIENTIAL ADVERBS
THE DATIVE CASE; THE –om, -ami, -ach
RULE
MINI-LESSON: NOUN DECLENSION

ryba fish. Ryby fish(es). Pisces. luty February. w lutym. marzec March. w marcu

7.A.1 Urządzam przyjęcie.	338
<i>Arranging a party.</i>	
7.A.2 Na przyjęciu.	341
<i>Welcoming someone to a party.</i>	
7.B. Wyścig Dookoła Polski.	353
<i>Staying at home to watch television.</i>	
7.C. Polski film	361
<i>An invitation is made too late.</i>	
7.D. Moda, wygoda.	368
<i>Fashion vs. practicality in clothing.</i>	
7.E.1. Zupa szczawiowa.	378
<i>Sorrel soup is good for a cold.</i>	
7.E.2. Przeciąg.	381
<i>A dispute over an open window.</i>	

7. LEKCJA SIÓDMA

7.A.1 Urządzam przyjęcie

Arranging a party. Who's invited, and who will cook and clean.

Zdzisiek: Urządzam przyjęcie u siebie w najbliższy weekend <w najbliższą sobotę>.

Zosia: Świetny pomysł. Czy to znaczy, że jestem zaproszona?

Zdzisiek: Oczywiście. Co więcej, możesz mi pomóc.

Zosia: Chętnie, ale nie będę gotować i sprzątać, bo nie lubię. Kogo jeszcze zapraszasz?

Zdzisiek: Nie wiem jeszcze. Będę musiał jeszcze pomyśleć.

- *I'm organizing a party at my place this coming week-end <this coming Saturday>.*

- *Great idea. Does that mean I'm invited?*

- *Of course. What's more, you can help me.*

- *Gladly, except I won't be cooking and cleaning, because I don't like to. Who(m) else are you inviting?*

- *I don't know yet. I'll have to give that some more thought.*

Do zapamiętania:

Będę musiał jeszcze pomyśleć.
 Chętnie ci pomogę.
 Co więcej, możesz mi pomóc.
 Czy jestem zaproszony (-a)?
 Czy możesz mi pomóc?
 Kogo jeszcze zapraszasz?

Nie będę gotować, bo nie lubię.
 Nie lubię gotować i sprzątać.
 Pomóż mi pozmywać naczynia.
 Świetny pomysł.
 Urządzam przyjęcie u siebie w najbliższy weekend.

Uwagi

chodzi o coś (+D) *phr* be a concern (for s.o.)
domyślić się -lę -lisz *pf, impf* **domyślać się**
 guess, imagine
myśleć -lę -lisz *impf* think. *pf* **pomyśleć** give
 some thought
naczynie *n* dish
naprawiać -am -asz *impf* repair
pomóc -mogę -możesz *pf, impf* **pomagać** help
pomyśleć -lę -lisz *pf* give thought to
porządek -dku *m* order
pranie *n* wash, laundry
ścinać -am -asz clip, cut
skoro *conj* since
sprzątać -am -asz *impf, pf* **posprzątać** tidy up

śmieci *pl form* trash
trawa *f* grass
u siebie at one's place
udany *aj* successful
urządzić -dzą -dzisz *pf, impf* **urządzać** put on,
 arrange, organize
wynosić -szą -sisz carry out
zamówić -wię -wisz *pf, impf* **zamawiać** order
 (a product)
zaprosić -szą -sisz *pf, impf* **zapraszać** invite
Zdzisiek -śka affection form of **Zdzisław**
zmywać -am -asz *impf, pf* **pozmywać** wash
 up. z. **naczynia** wash the dishes
Zosia affectionate form of **Zofia**

Pytania

1. Kiedy Zdzisiek urządza przyjęcie? Jaka to może być okazja?
2. Czy Zosia jest zaproszona? Dlaczego Zdzisiek ją zaprosił? Czy ona chce mu pomóc? Jak ona może mu pomóc, skoro nie lubi sprzątać i gotować?
3. Co interesuje Zosię najbardziej? Czy można domyślić się dlaczego? Kogo jeszcze Zdzisiek zaprasza? Dlaczego Zdzisiek drażni swoją siostrę?
4. Czy często urządzasz przyjęcia [*Nie, nie często.*]? Czy ostatnio urządziłeś (urządziłaś) u siebie przyjęcie? [*Nie, nie urządziłem -am*]. Jaka to była okazja? Kogo zaprosiłeś (zaprosiłaś)? Czy przyjęcie było udane? Co robiliście?
5. Kiedy urządzasz przyjęcie, czy sama gotujesz, czy zwykle zamawiasz jedzenie do domu?

7. LEKCJA SIÓDMA

---

6. Czy lubisz porządek w domu? [*Nie, nie lubię.*] Czy często sprzątasz mieszkanie? [*Nie, nie często.*]

7. Kto w twoim domu zwykle sprząta (gotuje, myje okna, zmywa naczynia, robi pranie, wynosi śmieci. ścina trawę. naprawia kapiący kran-*repairs a leaky faucet*?)

8. Jeśli masz młodszego brata czy młodszą siostrę, czy lubisz go/ją drażnić [*tease*]? Jak?

Prawdziwa historia

Zdzisiek i Zosia to brat i siostra. Zdzisiek ma własne mieszkanie, a Zosia jeszcze mieszka w domu z rodzicami. Zdzisiek informuje Zosię, że planuje przyjęcie u siebie w najbliższy week-end. Zosia uważa, że to wspaniały pomysł, *szczególnie* jeśli ona jest zaproszona. Koledzy Zdziśka są *od niej* trochę *starsi*, i ona czuje się w ich *towarzystwie* jako *dorośla*. Szczególnie podoba jej się jeden jego kolega, Marek. Zdzisiek zaprasza ją na swoje przyjęcie *pod warunkiem*, że ona mu pomoże. Chętnie, mówi Zosia, ale *ostrzega*, że nie będzie sprzątać i gotować, bo nie lubi. Trudno więc zrozumieć, jak ona będzie mogła mu pomóc, ale jest już za późno, żeby o tym pomyśleć, bo ona już jest zaproszona. Zosia *wstydzi się powiedzieć*, że specyficznie interesuje się Markiem, więc pyta brata, kto jest zaproszony *w ogóle*. Zdzisiek dobrze wie, *o co jej chodzi*, więc *drażni ją, mówiąc*, że jeszcze nie wie.

szczególnie *av* especially. **od niej** than her. **starsi** older (masc.pers.pl.). **towarzystwo** *n* company. **dorosły** *aj* grown-up. **ostrzegać** –*am* –*asz* caution, warn. **warunek** –*nku mi* condition. **pod warunkiem** on the condition. **wstydzić się** –*dzę* –*dzisz* be embarrassed. **powiedzieć** –*wiem* –*wiesz* –*wiedzą* *pf* say. **w ogóle** *av* in general. **o co jej chodzi** what she's getting at. **drażnić** –*nię* –*nisz* *impf* annoy, tease. **mówiąc** saying.

Pytania do Zdziśka: O ile lat starszy jesteś od Zosi? Często urządzasz przyjęcia? Jaka jest okazja? Czy zapraszasz Marka, tego, który podoba się Zosi? Czy żałujesz, że zaprosiłeś Zosię, kiedy ona nie chce pomóc w sprzątanii i gotowaniu? Czy ty sam umiesz dobrze sprzątać i gotować? Co będzie na tym przyjęciu do jedzenia i do picia? Czy większość-*the majority* twoich gości pali? Pije alkohol? Czy ktoś, kto pali musi wyjść na balkon? Kim jest ten Marek? Czy on jest odpowiednim partnerem dla twojej siostry?

Pytania do Zosia: Czy nie jesteś za młoda, żeby być zaproszona na imprezę twojego brata Zdziśka i jego starszych kolegów i koleżanek? Nie czujesz się niezręcznie-*awkward* w takim towarzystwie-*company*? Jak będziesz się czuła, jeśli ten Marek, który ci się podoba, przyprowdzi-*brings* swoją dziewczynę na to przyjęcie i spędzi z nią cały wieczór tańcząc-*dancing*, nie zwracając *attention* na ciebie uwagi-*paying*? Co wtedy zrobisz? Skoro-*since* nie lubisz sprzątać i gotować, to na co jesteś gotowa zrobić?

Przyjęcie weselne. Wedding party.

7.A.2 Na przyjęciu

One person welcomes another to a party

Julia: Leon! Cieszę się, że cię widzę!

Leon: Ja też się cieszę. Dziękuję za zaproszenie.

Julia: Nie ma za co. Co będziesz pił?

Leon: Nic na razie, dziękuję.

Julia: Zapalisz?

Leon: Nie, już nie palę. <Nie, staram się rzucić palenie.>

Julia: <Coś takiego.> **Więc na co masz ochotę? Jesteś głodny?**

Leon: O tak, chętnie coś zjem.

<Chętnie zjem kanapkę/ciastko.>

Julia; **To chodź, pokażę ci, co jest.**

Leon! I'm glad to see you !

I'm also glad. Thanks for the invitation.

Don't mention it. What will you drink?

Nothing for the moment, thanks.

Will you light up?

No, I don't smoke any more. <No, I'm trying to give up smoking.>

<You don't say.> So what do you feel like? Are you hungry?

Oh yes, I'll gladly eat something. <I'll gladly eat an hors d'oeuvre/pastry.>

So come on, I'll show you what there is.

7. LEKCJA SIÓDMA

Do zapamiętania:

Chętnie coś zjem.
Chętnie zjem kanapkę.
Chodź.
Cieszę się, że cię widzę.
Co chcesz do picia?
Dziękuję za zaproszenie.
Czy jesteś głodny (głodna)?
Ja też się cieszę.

Już nie palę.
Na co masz ochotę?
Nic na razie.
Nie ma za co.
Pokażę ci co jest.
Staram się rzucić palenie.
Zapalisz?

Uwagi

ciastko -*tek n* pastry
cieszyć się -*szę -sisz impf, pf* **ucieszyć się** be glad.
do jedzenia to eat
do picia to drink
gospodarz *mp* host, landlord
gospodyni *f* hostess, landlady
gość *mp* guest
jedzenie. coś do jedzenia s.t. to eat
jeść *jem, jesz, jadł impf, zjeść pf* eat
kanapka -*pek f* canapé, open-face sandwich
mieć ochotę na +A *have the desire for, feel like something.*
na razie *here: for the moment*

nie ma za co don't mention it. Literally, 'there's nothing for which (to thank)'.
palić -*lą -lisz impf, pf* **zapalić** smoke. *pf* light up
picie. coś do picia something to drink
pić *piję pijesz impf, pf* **wypić** drink
przygotować -*tuję -tujesz pf, impf*
przygotowywać -*wuję -wujesz* prepare
rzucić -*cę -cisz pf, impf* **rzucić** throw, cast, toss. (*here:*) give up
starać się -*am -asz +infin* try
więc *interj* so, then
zakąska -*sek f* snack, hors d'oeuvre

Pytania

1. Kto urządził przyjęcie? Kto jest gościem? Czy Leon jest jej bliskim znajomym? Dlaczego tak myślisz?
2. Czy Julia jest dobrą gospodynią? Dlaczego tak myślisz?
3. Czy Leon pali? Czy Julia pali? Co Leon chce do picia? Czy on jest głodny?
4. Na co Leon ma ochotę?
5. Czy ty jesteś teraz głodny? Na co masz ochotę?
6. Chcesz coś do picia czy do jedzenia? Co?

7. Czy palisz? Chcesz teraz zapalić? A może starasz się rzucić palenie? A może chcesz zacząć palić?
8. Umiesz robić dobre kanapki? [*Nie, nie umiem.*] Lubisz je jeść?
9. Co zwykle przygotowujesz na przyjęcie? Czy zwykle robisz kanapki? Jakie zakąski robisz?

Prawdziwa historia

Julia urządza przyjęcie. Dzisiaj są jej *urodziny*. Zaprosiła na swoje przyjęcie swojego nowego znajomego Leona. Leon nie zna *innych gości*, ale Julia się nie martwi, bo Leon jest bardzo *towarzyski*. On jest bardzo *wdzięczny* za zaproszenie. Julia jest dobrą *gospodynią*. *Zanim przedstawi* Leona *swoim gościom* ona *proponuje* mu coś do picia i jedzenia. Do picia jest wino, piwo, wódka, cola i *różne sok*. Na razie Leon nie chce nic do picia, *natomiast* chętnie coś zje, bo jest głodny. Julia oferuje mu *papierosa*, ale Leon już nie pali. Przestał palić przed miesiącem. Julia pokazuje mu co jest do jedzenia. Jest *bigos* i *sałatka* i są wspaniałe kanapki i *ciastka*, które Julia sama zrobiła. Julia jest nie tylko dobrą *gospodynią* ale i wspaniałą *kucharką*.

urodziny *pl form G -in* birthday. **innych gości** the other guests-*GApl*. **martwić się** *-wię* *-wiesz* worry. **towarzyski** *aj* sociable. **wdzięczny** *aj za+A* thankful for. **gospodyni** *f* hostess. **zanim przedstawi** before she introduces. **swoim gościom** to her guests-*Dpl*. **proponować** *-nuję* *-nujesz* propose, offer. **oferować** *-ruję* *-rujesz* offer. **natomiast** *conj* but, on the other hand. **różny** *aj* various. **sok** *mi* juice. **papieros** *m fac an* cigarette. **przestać** *-stanę* *-staniesz* *+impf* *infin* stop, cease. **bigos** *mi* cabbage and meat stew. **sałatka** *f* salad. **ciastko** *n* pastry. **kucharz** (*f. kucharka*) cook.

Pytania do Julii: Gdzie poznałaś swojego nowego znajomego Leona? W pracy? W barze? Na studiach? Czy ty sama palisz? Czy imieniny według ciebie to okazja do smutku-*sadness* czy do radości-*joy*? Ile kończysz lat? Czujesz się już staro? Upiekłaś-*did you bake* ciasto urodzinowe dla siebie? O jakim smaku-*flavor*? A może zamówiłaś je w piekarni-*bakery*? Czy masz zamiar przedstawić Juliana wszystkim swoim znajomym?

Pytania do Leona: Gdzie poznałeś Julię? Czy ona mówi prawdę, kiedy ona mówi innym-*others*, że poznała cię w knajpie-*cheap bar*? Czy ty naprawdę nie palisz i nie pijesz alkoholu? Więc jakie masz złe nawyki-*habits*? Żadne? Czy zgadzasz się, że Julia to wspaniała kucharka? Jak ci smakuje jej bigos i sałatka? Czy planujesz odwdziaczyć się-*reciprocate* zaproszeniem na coś? Czy podobają ci się inni goście, których Julia zaprosiła na swoje imieniny? Czy przyniosłeś jakiś prezent imieninowy dla Julii?

7. LEKCJA SIÓDMA

Polish cigarette warnings don't pull any punches. **palenie** *n* smoking. **zabić** *-iję -ijesz pf, impf zabijać -am -asz* kill. **zdychać** *-am -asz* croak [=die]. **palcie i zdychajcie** 'smoke and croak'

GRAMATYKA 7.A.

PERFECTIVE VERBS. In Polish, most verbal concepts are tied to two paired verbs, distinguished according to what is known as VERBAL ASPECT. In an aspect pair, one verb is Imperfective (*impf*), and the other is Perfective (*pf*). For example, the concept DO is tied to the two verbs **robić** *impf* and **zrobić** *pf*, which comprise a so-called aspect pair. The difference in meaning between the aspects can be understood by referring to the idea of a STATE-OF-AFFAIRS, i.e. the situation at a given moment. Imperfective verbs simply DESCRIBE on-going or repeated states-of-affairs, while Perfective verbs describe CHANGES FROM ONE STATE OF AFFAIRS TO ANOTHER, in either the past or the future tense (never in the present tense). For example, the sentence

Robię śniadanie. *I'm making breakfast.* (Imperfective present)

describes an on-going state of affairs (breakfast is being made), so the verb is Imperfective. The state of affairs here tends toward some conclusion or result (breakfast will be made), but that is not what one is emphasizing in this sentence. Rather, one is describing what is going on.

By contrast, the sentence

Zrobię śniadanie. *I'll make breakfast.* (Perfective future)

which, like the previous sentence, is also grounded in the present moment, but talks about a new future state of affairs, in which breakfast will be made and on the table. In this new state of affairs, one will have the choice of reacting in various ways (typically, by eating the now-ready breakfast). Eating breakfast, in turn, will create a new state of affairs (of getting breakfast out of the way), so that one can then go on to do other things (like getting dressed, leaving for work, etc.), each one of which will depend on the situation-changing action or event leading up to it. A chain of situation-changing actions is typically described using the Perfective aspect.

For logical reasons, Perfective verbs, which describe something about to happen or which has already happened, cannot have on-going present-tense reference. While the past-tense forms of a perfective verb have past reference, the present tense forms of a Perfective verb have future reference. In practice, Perfective verbs most often refer to actions in the immediate future or in the recent past; see

Zaraz zrobię śniadanie. *I'll make breakfast right away.*

Dopiero co zrobiłem śniadanie. *I've only just made breakfast.*

The compound future tense, expressed with **będę** (Lesson 5) can only be used with Imperfective verbs; hence only **będę robił(a)** or **będę robić** *I am going to do* are possible. A useful way to look at the Polish tense system is to view the Imperfective past and future as being relatively remote in perspective from the present tense, while the Perfective past and future are closer to it in perspective or relevance:

The verb **robić/zrobić** DO

Past		Present	Future	
remote	proximate		proximate	remote
Imperfective	Perfective	Imperfective	Perfective	Imperfective
robiłem (-am)	zrobiłem (-am)	robię	zrobię	będę robił(a) or będę robić

There is no difference in meaning between **będę robił(a)** and **będę robić**, but the construction **będę robił(a)** is considerably more frequent. PLEASE REMEMBER: The construction **będę**

7. LEKCJA SIÓDMA

---

robić(a)/robić exists exclusively to express imperfective future meaning, which in practice usually refers to a future intent, often best translated by the English “I intend to” or “I am going to” constructions. The use of **będę** with a perfective verb is completely ungrammatical. In general, it is good advice not to leap prematurely to the future with **będę**, but to ask oneself whether it wouldn't be better to use the Perfective future instead. Statistically speaking, it almost always is.

Here are some examples of Perfective FUTURE verbs:

Chętnie zjem kanapkę. *I'll gladly eat a sandwich.*

Chętnie ci pomogę. *I'll gladly help you.*

Zaraz ci coś pokażę. *I'll show you something.*

Dobrze, kupię tę koszulę. *Fine, I'll buy that shirt.*

Kogo jeszcze zaprosimy? *Whom else shall we invite?*

The PAST tense of Perfective verbs has the sense of a single complete, conclusive action:

Wziąłeś parasol? *Did you take your umbrella?*

Co się stało? *What happened?*

Co on powiedział? *What did he say?*

Już zjadłeś śniadanie? *Did you eat your breakfast yet?*

Kupiłem nowy płaszcz. *I've bought a new coat.*

BASIC IMPERFECTIVE VERBS. Most simple, unprefixated verbs (like **robić do**, **pisać write**, **iść go**, and so forth, are naturally Imperfective. They form Perfective counterparts by adding a prefix, which must be learned individually for each verb. Here is a list of some basically Imperfective verbs, with their Perfective prefixes.

Basically Imperfective:

czekać -am -asz

czytać -am -asz

dziękować -kuję -kujesz

gotować -tuję -tujesz

gubić -bię -bisz

iść idę, idziesz

jechać jadę jedziesz

jeść jem jesz jadł

myć myję, myjesz

mylić się -lę -lisz

myśleć -lę -lisz

Prefixated Perfective:

zaczekać wait

przeczytać read

podziękować thank +D

ugotować cook

zgubić lose, misplace

pójść -jdę -jdziesz go (on foot)

pojechać go (by vehicle)

zjeść eat

umyć wash

pomylić się be mistaken

pomyśleć think

palić -lę -lisz	zapalić smoke
pić piję, pijesz	wypić drink
pisać -szę -szesz	napisać write
płacić -cę -cisz	zapłacić pay za+A for
prosić -szę -sisz	poprosić , ask, request
pytać -am -asz	zapytać ask
robić -bię -bisz	zrobić do
rozumieć -umiem -umiesz	zrozumieć understand
sprzątać -am -asz	posprzątać clean, tidy up
śpiewać -am -asz	zaśpiewać sing.

BASIC PERFECTIVE VERBS. If a prefix changes the meaning of the base verb significantly, a new, basically Perfective verb will be created. In addition some unprefixed verbs, like **rzucić** 'throw' and **wrócić** 'return' are basically perfective. Such verbs have suffixally related Imperfective partners derived from them in the same meaning, usually in **-ać -am -asz**, sometimes in **-ywać -uję -ujesz**. Basically Perfective verbs are listed in the glossary in the order: Perfective first, suffixal Imperfective second, as **zaprosić -szę -sisz pf, impf zapraszać** invite; **zaskoczyć -czę -czysz pf, impf zaskakiwać -kuję -kujesz** surprise, catch unawares; and so on. Example:

The verb **zaprosić/zapraszać** INVITE

Past		Present	Future	
remote:	proximate:		proximate:	remote:
Imperfective	Perfective	Imperfective	Perfective	Imperfective
zapraszałem (-am)	zaprosiłem (-am)	zapraszam	zaproszę	będę zapraszał (-a) or zapraszać

Here are some common verbs of this general type (i.e., basically Perfective verbs with derived Imperfectives):

Perfective:

otworzyć -rzę -rzysz
pomóc -mogę -możesz
rzucić -cę -cisz
spotkać -am -asz
urządzić -dzą -dzisz
wrócić -cę -cisz
zacząć *zacznę* -niesz

Suffixally Derived Imperfective:

otwierać -am -asz open
pomagać -am -asz +D help
rzucać -am -asz throw
spotykać -am -asz meet
urządzać -am -asz put on, arrange
wracać -am -asz return
zaczynać -am -asz begin

7. LEKCJA SIÓDMA

załatwić -*wię* -*wisz*
zamknąć -*nę* -*niesz*
zaprosić -*sze* -*sisz*
zostawić -*wię* -*wisz*

załatwiać -*am* -*asz* take care of
zamykać -*am* -*asz* shut, close, lock
zapraszać -*am* -*asz* invite
zostawiać -*am* -*asz* leave behind.

Some suffixally derived Imperfective verbs belong to the **-ję -jesz** type:

Perfective:
dać *dam, dasz, dadzą*
kupić -*pię* -*pisz*
pokazać -*zę* -*żesz*
poznać -*am* -*asz*
przestać *przestanę* -*niesz*
zostać -*stanę* -*staniesz*
znaleźć *znajdę* *znajdziesz*,
znalazł, znaleźli

Suffixally Derived Imperfective:
dawać *daję, -jesz* give
kupować -*uję* -*ujesz* buy
pokazywać -*uję* -*ujesz (+D)* show
poznawać -*aję* -*ajesz* meet, get to know, meet, recognize
przestawać -*staję* -*jesz* stop
zostawać -*staję* -*jesz* stay, remain
znajdować -*uję* -*ujesz* find

SUPPLETIVE ASPECT PARTNERS. In a few instances, completely different verbs are joined together in a suppletive Imperfective-Perfective relationship, as for example:

The verb **brać** *biorę, bierzesz impf, pf wziąć wezmę, weźmiesz* TAKE:

Past		Present	Future	
remote:	proximate:		proximate:	remote:
Imperfective	Perfective	Imperfective	Perfective	Imperfective
brałem (-am)	wziąłem (wzięłam)	biorę	wezmę	będę brał(a) or brać

There are not many such verbs; here are the most important:

Imperfective:
brać *biorę, bierzesz*
dziać się *dzieje się 3p. only*
kłaść *kładę, kładziesz, kładł*
mówić -*wię* -*wisz*
oglądać -*am* -*asz*
widzieć -*dzę* -*dzisz*

Suppletively Related Perfective:
wziąć *wezmę, weźmiesz* take
stać się *stanie się* happen
położyć -*zę* -*żysz* place
powiedzieć -*wiem* -*wiesz* say, tell
obejrzeć -*rzę* -*rzysz* watch, view
zobaczyć -*czę* -*czysz* see, catch sight of

THE VERBS 'BEGIN' AND 'STOP'. The verbs **zacząć** –cznę –czniesz pf, impf **zaczynać** –am –asz 'begin' and **prześcić** –stanę –staniesz pf, impf **prześcawać** –staję –jesz 'stop' may be followed by an infinitive, which must always be Imperfective:

Prześcawem palić przed miesiącem. *I stopped smoking a month ago.*

Kiedy zaczniesz otwierać tę paczkę? *When will you start opening that package?*

ADVERBS THAT OCCUR NATURALLY WITH ONE ASPECT OR THE OTHER. In practice, Imperfective verbs usually refer to ON-GOING SITUATIONS or to REPEATED ACTIONS OR EVENTS, any of which, if taken individually, might have been expressed Perfectively. Imperfective verbs often occur with adverbs like **ciągle** *constantly*, **codziennie** *every day*, **czasami** *sometimes*, **często** *often*, **jeszcze** *still*, **nadal** *still, continually*, **nigdy** *never*, **od czasu do czasu** *from time to time*, **rzadko** *rarely*, **wciąż** *still*, **zawsze** *always*, **zwykle** *usually*:

Codziennie kupuję gazetę. *I buy a newspaper every day.*

Czasami robię pranie. *I sometimes do the laundry.*

Nigdy go nie widzę. *I never see him.*

Rzadko się spotykamy. *We meet each other rarely.*

Zawsze biorę prysznic. *I always take a shower.*

Zwykle jem płatki na śniadanie. *I usually eat cereal (flakes) for breakfast.*

By contrast, the Perfective aspect occurs most often with adverbs like **chętnie** *gladly, willingly*, **dopiero co** *only just*, **jak tylko** *as soon as*, **już** *already*, **wreszcie** *finally, at last*, **zaraz** *right away*:

Zaraz wypijemy kawę i pójdziemy. *We'll drink up our coffee and be off.*

Powiem mu, jak tylko go zobaczę. *I'll tell him as soon as I see him.*

Chętnie pójdę z tobą na koncert. *I'll gladly go with you to a concert.*

Wreszcie przeczytałem twój artykuł. *I finally finished your article.*

Ona dopiero co wróciła. *She's only just returned.*

Już zjadłem. *I've already eaten.*

Note that most of the foregoing uses highlight the Perfective future aspect as referring to events in the near future or recent past.

FOR A REVIEW OF IMPORTANT ASPECT PARTNERS, SEE THE GRAMMAR SECTION TO LESSON 7.E.

7. LEKCJA SIÓDMA

ĆWICZENIA 7.A.

7.1. Give the prefixed perfective future and past, 1.p.sg.

- czytam: a. **przeczytam** *I'll read*
                  b. **przeczytałem (przeczytałam)** *I read*

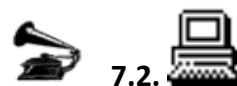
pałę, piszę, pytam, rozumiem, jadę, gotuję, idę, robię, sprzątam, gubię, czekam, płacę, myślę, proszę, jadę, czekam.

7.2. Contrast of Imperfective present and Perfective past and future, 1.p.sg.

- jeść: a. Jeszcze **jem**. *I'm still eating.*
              b. Już **zjadłem (zjadłam)**. *I already ate.*
              c. Zaraz **zjem** *I'll eat right away.*

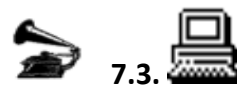
gotować, pisać, czytać, pić, robić, płacić, śpiewać, pytać, sprzątać, palić.

7.3. Give the perfective future or past from the present (verbs of the basic impf. type).

- Zdzisiek pali papierosa: a. Zdzisiek **zapali** papierosa. *Zdzisiek'll light up a cigarette.*
  b. Zdzisiek **zapalił** papierosa. *Zdzisiek lit up a cigarette.*

Maria sprząta mieszkanie. Marek robi zakupy. Jola śpiewa piosenkę. Zosia je śniadanie. Matka gotuję zupę. Artur płaci za obiad. Grażyna czyta tę powieść. Miron jedzie do Krakowa. Marzena pisze pracę. Piotr idzie do domu. Ewa pyta profesora.

7.4. *Perfective future, 1.p.sg. (verbs of the basic Perfective type).*

pomóc ci później: **Pomogę ci później.** *I'll help you later.*

wrócić wcześniej, zaprosić cię na kawę, zostawić parasol w domu, kupić ci obiad, znaleźć dobrą restaurację, powiedzieć ci prawdę, wziąć prysznic, obejrzeć ten program, zamknąć okno, otworzyć drzwi. spotkać cię później.

7.4.

7.5. *From Imperfective present to Perfective infinitive after **chcę**:*

Biorę tę książkę.: **Chcę wziąć tę książkę.** *I want to take that book.*

Wracam wcześniej. Kładę walizkę na stole. Zapraszam cię na kawę. Oglądam ten nowy film. Zostawiam komórkę w domu. Mówię ci coś. Jem kolację. Otwieram drzwi. Płacę za obiad.

7.5.

7.6. *Perfective Future from the infinitive. **Chętnie** often occurs with a Perfective verb. Use it that way in the following phrases:*

Chcę ci powiedzieć: **Chętnie ci powiem.** *I'll gladly tell you.*

Chcę ci to pokazać.

Chcę zapalić.

Chcę to załatwić.

Chcę coś zjeść.

Chcę coś wypić.

Chcę kupić ci prezent.

Chcę tam pójść.

Chcę zostać w domu.

Chcę to zobaczyć.

Chcę ci pomóc.

Chcę zrobić śniadanie.

Chcę to przeczytać.

Chcę zapłacić za obiad.

Chcę zjeść kanapkę.

Chcę urządzić przyjęcie.

7.6.

7. LEKCJA SIÓDMA

7.7. *Perfective infinitive from the Imperfective present, after **chcę** or **muszę** (vary between the two, according to sense). In b), put the expression in the past Perfective.*

urządzam przyjęcie: a. Chcę **urządzić przyjęcie**. *I want to arrange a party.*
b. **Urządziłem przyjęcie**. *I arranged a party.*

Pomagam mu sprzątać.

Idę na wystawę.

Daję ci coś.

Zapraszam cię na moją prywatkę.

Biorę parasol.

Myśleć.

Załatwiam jakąś sprawę.

Gotuję obiad.

Wracam wcześniej.

Kupuję nowy sweter.

Dziękuję ci.

Jem kanapkę.

Pokazuję ci coś.

Mówię ci coś.

Oglądam mecz.

Robię pranie.

Otwieram drzwi.

Śpiewam piosenkę.

Zamykam okno.

Myję okna.

Piszę list.

7.7.

7.8. *From Imperfective to Perfective, in the infinitive, future, and past.*

robić: a. Muszę coś **zrobić**. *I have to do something.*
b. Zaraz to **zrobię**. *I'll do that right away.*
c. Dopiero to **zrobiłem (zrobiłam)**. *I only just did that.*

jeść, pić, gotować, pisać, czytać, brać, pokazywać, mówić, znajdować, urządzać, widzieć, oglądać.

7.8.

7.9. *Imperfective after **zawsze** always, Perfective future after **zaraz**:*

robić śniadanie: a. Zawsze **robię** śniadanie. *I always make breakfast.*
b. Zaraz **zrobię** śniadanie. *I'll make breakfast right away.*

jeść kolację, śpiewać tę piosenkę, urządzać pokój, mówić co myślę, gotować zupę, wracać do domu późno, pić sok, czytać gazetę, brać prysznic, oglądać ten program, kończyć lekcję wcześniej, pytać profesora, jechać tam samochodem [*remember: jeździć*], pomagać ci, zapraszać Jurka, sprzątać pokój, robić pranie, myć okna.

7.9.

Wyścig Dookoła Polski (Tour de Pologne), Poland's oldest (since 1928), and currently only top-tier professional bicycle stage race, comes through Toruń.

7.B. Wyścig Dookoła Polski

One person suggests going to town on some errands, while the other person prefers to stay at home and watch sports on TV.

Żona: Jakie masz plany na dziś?

Mąż: Będę cały czas w domu. Dlaczego pytasz?

Żona: Nie masz ochoty pójść ze mną do miasta <do mallu> na zakupy?

Mąż: Nie, wolę zostać w domu i oglądać **Wyścig Dookoła Polski** <Igrzyska Olimpijskie, mistrzostwa Europy w hokeju> w telewizji.

Żona: Jak chcesz. <Jak wolisz.> **Mogę ci coś załatwić?>**

Mąż: Tak. przy okazji kup mi papierosy, piwo i gazetę, dobrze?

Żona: Dobrze. Coś jeszcze?

Mąż: Dziękuję, to wszystko.

What plans do you have for today?

I'll be at home the whole time. Why do you ask?

Don't you feel like going with me to town <to the mall> for some shopping?

No, I prefer to stay home and watch the Tour de Pologne <the Olympics, the European hockey championships> on TV.

As you wish. <As you prefer.> Can I take care of anything for you?

Yes. While you're at it, buy me some cigarettes, beer, and the paper, O.K.?

Fine. Anything else?

No thanks, that's all.

7. LEKCJA SIÓDMA

Do zapamiętania:

Będę cały czas w domu.
Coś jeszcze?
Czy chcesz pójść ze mną do miasta?
Dziękuję, to wszystko.
Jak chcesz.
Jak wolisz.

Jakie masz plany na dziś?
Masz ochotę pójść ze mną na zakupy?
Przy okazji kup mi papierosy i gazetę.
Wolę zostać w domu.
Wolę oglądać sport w telewizji.

Uwagi

cały czas the whole time
ochota *f* desire. **mieć ochotę** + *infinitive* feel like. Literally, 'have the desire'. **nie mieć ochoty** not feel like
pójść *pójdę pójdiesz (perfective of iść)* go
pokój -*koju mi* 1 room. 2 peace
przy okazji *phr* while you have the

chance. Literally, 'during the occasion'
reklama *f* advertisement
telewizja *f* television. **w telewizji** on television.
woleć -*lę -lisz impf + infinitive* prefer
wyjść *wyjdę wyjdiesz pf, impf wychodzić -dzą -dzisz* go out, leave (on foot)
załatwić -*wię -wisz pf, impf załatwiać* take care of

Pytania (read Prawdziwa historia first)

1. Dokąd żona wychodzi? O co ona pyta męża?
2. Czy mąż chce pójść z żoną do miasta po zakupy? Dlaczego? Co on woli robić?
3. Co mąż chce oglądać w telewizji? Dlaczego to jest dzisiaj szczególnie interesujące?
4. Co żona ma kupić dla męża? Czy chętnie zgadza się to zrobić?
5. Co wolisz robić w sobotę rano? Zostać w domu i oglądać telewizję? Pójść do miasta na zakupy? Zostać w łóżku? Pracować w ogrodzie?
6. Jakie programy lubisz oglądać w telewizji: sport? wiadomości? opery mydlane? filmy? programy edukacyjne? reklamy? programy kulinarne?
7. Czy jesz, pijesz i palisz, kiedy oglądasz telewizję?

Prawdziwa historia

Jest sobota rano, godzina jedenasta. Mąż siedzi w fotelu i pije już trzecią *filiżankę* kawy. Zaczyna mieć ochotę na piwo. Miał *ciężki* tydzień w pracy. Cieszy się, że ma przed sobą całą sobotę absolutnie wolną. Jest zmęczony i fizycznie i psychicznie. *Do pokoju* wchodzi jego żona, która pyta go czy on nie chce pójść razem z nią do miasta po zakupy. Ona dobrze wie, że *odpowiedź* będzie negatywna. To jest chyba *ostatnia* rzecz, którą mąż chce robić w sobotę. W sobotę mąż lubi *odpoczywać* i oglądać sport w telewizji, a dzisiaj jest ostatni *etap* Wyścigu Dookoła Polski. Liderem jest Niemiec, a Polak jest *na drugim miejscu*. Mąż chce zostać w domu i obejrzeć finisz, który na pewno będzie *emocjonujący*. Kiedy żona jest już gotowa wyjść, on prosi ją, *żeby kupiła* mu papierosy, piwo i gazetę. *Ku jego zaskoczeniu* ona się zgadza. Ona jest dziś *wyjątkowo* miła.

filiżanka *f* cup. **ciężki** *aj* heavy, hard, difficult. **do pokoju** into the room. **wchodzić** –*dzę* –*dzisz* enter. **odpowiedź** *f* answer. **ostatni** *aj* last. **odpoczywać** –*am* –*asz* *impf* rest, relax. **etap** *mi* stage. **Wyścig dookoła Polski** Race around Poland (Tour de Pologne). **na drugim miejscu** in second place. **emocjonujący** *aj* exciting. **wychodzić** –*dzę* –*dzisz* go out. **żeby kupiła** that she buy. **ku jego zaskoczeniu** *phr* to his surprise. **wyjątkowy** *aj* exceptional. –**wo** *av* exceptionally

Pytania do żony: Czy pani myśli, że mąż nie ma prawa odpocząć przed telewizorem w sobotę, po tygodniu żmudnej-*wearisome* pracy jako listonosz-*postman*? Czy on zwykle ogląda sport w telewizji w sobotę? Czy pani tak samo interesuje się sportem, jak on? Czym się pani interesuje, jeśli nie sportem? Czy pani dziś robi normalne zakupy, czy szuka pani czegoś, co potrzebuje pomocy i rad-*advice* męża? Czy pani po prostu woli mieć jego towarzystwo-*company*? Czy pani sama nie ma prawa odpocząć w sobotę przed telewizorem zamiast robić tygodniowe-*weekly* zakupy dla rodziny? Przecież pani też pracuje: jako kasjerka w miejscowym-*local* sklepie spożywczym-*food store*.

Pytania do męża: Czy praca jako listonosz jest bardzo męcząca? Dlaczego? Czy listonosze nie pracują w sobotę? Czy sobota to nie dzień do zrobienia różnych-*various* domowych i rodzinnych spraw, których nie można było zrobić w ciągu-*in the course* tygodnia? Na przykład już od dawna obiecuje pan [*you have been promising*], że pan postara się zreparować rozkładany-*fold-out* stół w jadalni-*dining room*, który nie chce się rozłożyć-*fold out*. Kiedy pan to zrobi? A może woli pan wezwać stolarza-*carpenter*, który robi to drogo ale profesjonalnie? Czy pan interesuje się specjalnie kolarstwem-*cycling*, czy po prostu ogląda pan to, co pokazują w telewizji? Czy pan sam aktywnie uprawia jakiś sport? Jeśli tak, to co pan uprawia? Jeśli nie, to dlaczego nie?

7. LEKCJA SIÓDMA

GRAMATYKA 7.B.

VERBS FOLLOWED BY INFINITIVES (REVIEW). A verb which takes another verb in the infinitive (whether Imperfective or Perfective), and modifies it as to attitude, desire, ability, etc., is called a modal verb. Among common modal verbs in Polish are the following:

chcieć, chcę, chcesz *want*
lubić, lubię, lubisz *like*
mieć, mam, masz *have to, be supposed to*
móc, mogę, możesz. mógł. mogła *can, be able to*
musieć, muszę, musisz *must, have to*
starać się, staram się, starasz się *try*
umieć, umiem, umiesz *know how to*
woleć, wolę, wolisz *prefer.*

See also the phrases: **mieć ochotę** *feel like*
                                  mieć zamiar *have the intention, intend.*

Examples (most infinitives in these examples are Perfective, but they do not have to be)

Muszę załatwić jakąś sprawę. *I have to take care of some matter.*
Mam coś kupić. *I'm supposed to buy something.*
Wolę zostać w domu. *I prefer to stay at home.*
Nie mogę pójść na koncert. *I can't go to the concert.*
Umiem dobrze gotować. *I know how to cook well.*
Chcę ci coś pokazać. *I want to show you something.*
Staram się rzucić palenie. *I'm trying to give up smoking.*
Mam ochotę wyjść na spacer. *I feel like going on a walk.*
Mam zamiar to kupić. *I intend to buy that.*

NOTES:

1. The expression **mieć ochotę** *have the desire, feel like* may be followed either by an infinitive, or by **na** plus the Accusative:

Mam ochotę gdzieś pójść. *I feel going somewhere.*
Mam ochotę na spacer. *I feel like (having) a walk.*

2. The adverb **chętnie** *gladly, willingly* does not take an infinitive, but occurs in expressions which are the functional equivalent of verbs which do. A following verb will usually be Perfective future:

Chętnie to zrobię. *I'll gladly do that.*
Chętnie pójdę na film. *I'd gladly go to the movies.*

Chętnie zjem kanapkę. *I'll gladly eat a canape.*

Chętnie go poznam. *I'll gladly meet him.*

These sentences are more or less the equivalent of English sentences of the type "I'd be glad to (do that)."

3. The modal predicator **trzeba** *it is necessary* is also followed by an infinitive. Constructions with **trzeba** can take the place of constructions with **musieć**:

Muszę coś kupić. *I have to buy something.*

Trzeba coś kupić. *It's necessary to (I should, we should, one should) buy something.*

Similarly, the modal predicator **można** *one may* can sometimes take the place of constructions with **móc**:

Mogę o coś zapytać? *May I ask something?*

Można o coś zapytać? *May one ask something?*

4. The verb **potrzebować** *–buję –bujesz +G 'need'* is NOT a modal verb. It does not take an infinitive, but rather takes direct objects in the Genitive case (see Lesson 9). Use **musieć** *muszę musisz* instead.

'HAPPEN, OCCUR, GO ON'. The sense of 'happen' in the present tense is usually expressed with the Imperfective verb **dziać się** *3.p.sg. dzieje się*:

Co tutaj się dzieje? *What's going on here?*

In the past or future tense, 'happen' is usually expressed with the Perfective verb **stać się** *3.p.sg. stanie się*, often with the sense of something 'bad' happening:

Co ci się stało? *What happened to you? What's the matter?*

Co teraz się stanie? *What will happen now?*

(or, often: **Co teraz będzie?** *What's going to be now?')*

'AS SOON AS', 'NOT UNTIL', 'ONLY JUST'. The conjunctive phrase **jak tylko** *as soon as* is often used to coordinate two Perfective events, one of which follows the other:

Napiszę ci list jak tylko wrócę do domu. *I'll write you a letter as soon as I return home.*

Powiem mu jak tylko go zobaczę. *I'll tell him as soon as I see him.*

Pomogę ci jak tylko zjem kolację. *I'll help you as soon as I eat supper.*

7. LEKCJA SIÓDMA

'Not until' may be rendered with **zanim nie**, or **dopóki nie**, usually followed by the future Perfective:

Nie zrobię tego, zanim nie wrócę do domu. *I won't do that until I return home.*

Ona będzie tam czekała, dopóki nie usłyszysz od ciebie. *She will wait there until she hears from you.*

'Only just' is rendered with **dopiero co**, usually in the past Perfective:

Dopiero co wróciłem z pracy. *I've only just returned from work.*

Dopiero co przeczytałem ten artykuł. *I've only just finished that article.*

'TOO TIRED (BUSY, ETC.) TO DO SOMETHING'. The word **zbyt** 'too' followed by an adjective often occurs in conjunction with clauses introduced by **żeby** 'in order to' plus the infinitive of a verb:

Jestem zbyt zajęty, żeby pójść dzisiaj na film. *I am too tired to go to a movie today.*

Jestem zbyt chory, żeby robić zakupy. *I am too sick to go shopping.*

Ona jest zbyt młoda, żeby kupować alkohol. *She is too young to buy alcohol.*

Cyclist Michał Kwiatkowski wins the world championship bicycle road race by one second in **Ponferrada, Spain**, the first Pole to hold the title.

ĆWICZENIA 7.B.

7.10. *Modal verbs: fill out a sentence in some way, using the following modal verbs, plus a perfective infinitive (except where noted):*

muszę: **Muszę pomyśleć.** *I have to give that some thought.*

chcę, mam zamiar, wolę, staram się, trzeba, lubię (+imperfective infinitive), umiem (+imperfective infinitive), mam ochotę, mam [*I'm supposed to*], wolę, można.

7.11. *Verbs taking other verbs in the Perfective infinitive; supply appropriate modal verbs (see the previous exercise).*

Gotuję obiad: Muszę **ugotować obiad.** *I have to fix dinner.*

Kupuję nowy telewizor.

Załatwiam jakąś sprawę.

Piszę długi list.

Zostawiam parasol w domu.

Czytam długi artykuł.

Pokazuję ci interesujący film.

Robię przyjęcie.

Zapraszam Juliana na kawę.

Urządzam przyjęcie.

Idę na wystawę.

7.11.

7.12. **zaraz** *right away* and **dopiero co** *only just*. Use the cues of the preceding exercise with the future and past Perfective aspect.

Gotuję obiad: a. Zaraz **ugotuję obiad.** *I'll fix dinner right away.*

b. Dopiero co **ugotowałem (ugotowałam) obiad.** *I only just fixed dinner.*

7.12.

7.13. **zbyt ... + żeby ...**

zmęczony, opera: Jestem zbyt **zmęczony (zmęczona)**, żeby **pójść na operę.** *I'm too tired to go to the opera.*

chory, film; zajęty, przedstawienie; przepracowany-overworked, wystawa; leniwy, zajęcia; stary, koncert rockowy.

7.13.

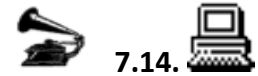
7. LEKCJA SIÓDMA

7.14. *Past tense of modal verbs. Put the following sentences in the past tense:*

Muszę załatwić jakąś sprawę. **Musiałem (musiałam)** załatwić jakąś sprawę. *I had to take care of some matter.*

Mam coś kupić. Wolę zostać w domu. Nie mogę pójść na koncert. Umiem dobrze gotować. Chcę ci coś pokazać. Staram się rzucić palenie. Mam ochotę wyjść na spacer. Mam zamiar to kupić.

Andrzej Wajda. In 2000, Andrzej Wajda (1926-2016), dean of Polish movie directors, had his film **Pan Tadeusz** (based on the 19th century narrative poem by Adam Mickiewicz) submitted to the Academy Awards for an Oscar for best foreign film. Instead, Wajda was awarded a special Oscar by the American Film Academy for his life's achievement. Wajda's 2007 film **Katyn** describes the murder of some 15,000 Polish army officers by the Soviet KGB in World War Two. It was nominated for, but did not receive, an Oscar for best foreign film – some thought unjustly. Poland has no problem issuing postage stamps commemorating living persons, as this one, issued in 2000 and celebrating his Academy award, shows.

Adrien Brody scene from Polish film director Roman Polański's 2002 film **Pianista** "The Pianist", set in the Warsaw during World War II, was nominated for best foreign film and won Oscars for best male actor (Brody), best director, and best screen adaptation.

7.C. Polski film

One person invites another to a movie, but too late. They already have plans.

Dariusz: Idę dziś wieczorem na polski film.

I'm going tonight to a Polish movie.

Danuta: Tak? Na jaki?

Oh? To what one?

Dariusz: Na „Pianistę” Polańskiego.

"The Pianist" by Polański.

Danuta: O tak? Widziałam go już dawno.

Oh yeah? I saw it already a long time ago.

Dariusz: Szkoda. Myślałem, że będziesz chciała pójść ze mną.

Too bad. I thought you'd want to go with me.

Danuta: Chętnie bym poszła, ale dzisiaj niestety nie mogę. Mam inne plany. Mogłeś zaprosić mnie wcześniej.

I'd have been glad to go, but unfortunately I can't today. I have other plans. You could have invited me earlier.

Dariusz: Niestety wcześniej nie mogłem.

Unfortunately I wasn't able to earlier.

Danuta: Mam nadzieję, że znajdziesz kogoś, kto będzie mógł <chciał> pójść z tobą.

I hope you'll find someone who can <will want to> go with you.

Dariusz: Pewnie, że znajdę.

I'll be sure to.

7. LEKCJA SIÓDMA

Do zapamiętania:

Idę na polski film. Już widziałem (-em) ten film.
Jaka szkoda.
Mam nadzieję, że znajdziesz kogoś innego.
Mogłeś (mogłaś) zaprosić mnie wcześniej.
Myślałem (-łam), że pójdziesz ze mną.

Na jaki film idziesz?
Och, jaka szkoda.
Opiekuję się dziećmi sąsiadów.
Pewnie, że znajdę.
Wcześniej nie mogłem (mogłam).
Widziałem (-am) go już dawno.

Uwagi

grać -am -asz *impf, pf* **zagrać** play
ktoś inny someone else. Accusative: **kogoś innego**
mieć nadzieję *phr* hope
móc, *mogę, możesz, mógł, mogła impf (+infinitive)* can, may, be able to
opiekować się -kuję -kujesz +I take care of, look after, watch

pianista *mp* pianist
próbować -buję -bujesz *impf, pf* **spróbować** try, attempt
wątpić -pię -pisz *impf* doubt
zaprosić -szę -sisz *pf, impf* **zapraszać** invite
znaleźć *znajdę, znajdziesz znalazł znaleźli pf, impf* **znajdować** -duję -dujesz find

Pytania

1. Na co Dariusz zaprasza Danutę dziś wieczorem? Czy ona chce z nim pójść? Dlaczego ona nie chce pójść?
2. Jak myślisz, dlaczego Dariusz zaprosił Danutę tak późno?
3. Jak myślisz, czy on zaprosi ją innym razem? Czy on teraz zaprosi kogoś innego na ten film? Kogo on zaprosi? Czy on pójdzie sam?
4. Jakie masz plany na dziś wieczór? Chcesz gdzieś pójść?
5. Czy chcesz kogoś zaprosić? Kogo? Gdzie? Czy nie jest teraz za późno żeby kogoś zaprosić? Co zrobisz, jeśli ta osoba ma już inne plany? Czy zaprosisz kogoś innego? Kogo?
6. Czy wolisz pójść na nowy film, czy do restauracji na obiad? A może na wystawę? Czy czasami chodzisz do kina sam (sama)? Czy w ogóle chodzisz do kina? Może wolisz oglądać filmy w domu na komputerze.
7. Interesujesz się filmem? Jakie dobre filmy widziałeś (widziałaś) ostatnio? Znasz jakieś filmy Andrzeja Wajdy? Krzysztofa Kieślowskiego? Romana Polańskiego?
8. Znasz jakieś inne polskie filmy? Jakie?

Prawdziwa historia

W *pobliskim* kinie grają polski film, "Pianistę" Romana Polańskiego. Dariusz bardzo chce obejrzeć ten film, który wygrał Oscara za najlepszego reżysera w roku 2003 [*dwa tysiące trzecim*]. Zaprasza swoją koleżankę Danutę. Danuta już dawno widziała "Pianistę." Chętnie *obejrzałaby* go jeszcze raz, ale dziś wieczorem po prostu nie może, bo ma już inne plany i *obowiązk*i. Musi *pilnować* dzieci sąsiadów. *Żałuje*, że Dariusz zaprasza ją tak późno. Dariusz też *żałuje*, ale *rzecz jest w tym*, że dopiero przed chwilą dowiedział się, że ten film jest w kinie, więc nie mógł zaprosić jej wcześniej. Dariusz *zastanawia się*, kogo teraz może zaprosić, bo *robi się coraz* później i on jest *zdecydowany*, że nie pójdzie do kina sam. *Poza tym*, ma już bilety. Może zaprosi swoją siostrę. Ona interesuje filmem. Na pewno ona będzie chciała pojechać z nim. Ale czy będzie mogła?

pobliski *aj* nearby. **reżyser** *mp* film or stage director. **obejrzałaby** she would see. **obowiązek** –zku obligation. **pilnować** –nuję –jesz *impf +G* look after. **żałować** –tuję –tujesz regret, be sorry. **rzecz jest w tym, że...** the thing is... **zastanawiać się** –am –asz consider. **robić się** –bi *us.3.p* become, get to be. **coraz** +*comp aj or av* more and more. **zdecydowany** *aj* determined. **poza tym** besides that.

Pytania do Dariusza: Jak to się stało, że nie widziałeś "Pianisty" kiedy on najpierw był w kinach? Czy znasz historię bohatera tego filmu, pianisty i dyrygenta Władysława Szpilmana? Jakie inne filmy Romana Polańskiego znasz? Widziałeś "San Francisco?" "Dziecko Rosemary?" "Nieustraszonych [*fearless*] pogromców [*slayers*] wampirów?" Skąd dowiedziałeś się, że ten film jest teraz w kinie? Jeśli się okaże, że siostra nie może dzisiaj pojechać z tobą, czy jednak pojdiesz sam? Czy interesujesz się polskim kinem w ogóle [*in general*], czy tylko tym filmem?

Pytania do Danuty: Czy często pilnujesz dzieci sąsiadów? Ile ci płacą za godzinę? Ile mają dzieci? Jedno? Dwoje? Troje? Ile dziecko ma czy dzieci mają lat? Kiedy zgodziłaś się, że będziesz opiekować się-*take care of* nimi tego wieczoru? Czego bardziej *żałujesz-regret*, że nie zobaczysz tego filmu, czy że nie zobaczysz się z Dariuszem? Jak się bawisz z dziećmi, kiedy ich pilnujesz? Grasz w gry planszowe-*board games*? Pomagasz im odrabiać lekcje-*do their school work*? O której muszą iść spać? Co robisz kiedy dzieci już śpią, dopóki sąsiedzi nie wrócą? Oglądasz telewizję? Uczysz się? Rozmawiasz przez telefon z kolegami i koleżankami? Sama odrabiasz lekcje?

7. LEKCJA SIÓDMA

GRAMATYKA 7.C.

SENTENCE INTONATION. Polish sentences utilize three levels of intonation: mid, high, and low. Sentences can end on a rise, on a fall, or be level at the end. High and low intonation is not radically different from mid intonation. Polish creates the impression of a moderately intoned language.

1. STATEMENT INTONATION. A typical Polish declarative sentence opens at mid level, possibly rises slightly just before the end, and then drops to low level at the very end:

On nie jest tak miły, jak się wy-da-je.

2. YES-NO QUESTIONS, that is, questions expecting an answer of either 'yes' or 'no', usually begin at mid level and, after a slight dip, end on a rise to high:

Czy je-steś za-do-wo-|o-ny?

Czy pa-ni mie-szka w War-sza-wie?

3. WH QUESTIONS, that is, questions asking 'how', 'why', 'when', 'where', 'who', 'what', 'what kind', 'which', typically begin with high level on the question word, and then fall to a low level for the remainder of the question.

Gdzie pa-ni mieszka?

Jak się pa-ni na-zy-wa?

For a more emphatic question, high level may be maintained until the end of the sentence, with a slight rise on the next to last syllable, then a dip to low:

Dlaczego pani tak się śpie-szy?

It is important not to give WH questions the intonation of a Yes-No question by ending on a high pitch. Aside from needing to learn this one rule, speakers of English are inherently predisposed to have natural-sounding intonation in Polish.

4. MANNER ADVERBS. Adverbs of manner do not usually occur at the end of a sentence, but rather before the verb, where they are emphasized with an intonational rise:

On dobrze mówi po polsku.

'EARLY', 'LATE'. The adjectives **wczesny** *early* and **późny** *late* frequently occur in the adverbial forms **wcześnie** *early* (comparative **wcześniej** *earlier*) and **późno** *late* (comparative **później** *later*). The adverbial forms are often used predicatively, in the sense 'it's early', 'it's late':

Jest jeszcze wcześnie. *It's still early.*

Jest już późno. *It's already late.*

'Too early or late' is expressed with **za**:

Czy nie jest za późno, żeby go zaprosić? *Isn't it too late to invite him?*

Jest jeszcze za wcześnie, żeby powiedzieć. *It's still too early to say.*

The comparative forms of **późno** and **wcześnie** are often used:

Powiem ci później. *I'll tell you later.*

Nie mogłem zaprosić cię wcześniej. *I wasn't able to invite you earlier.*

Adding **coraz** to the comparative gives the sense 'later and later', 'earlier and earlier':

Robi się coraz później. *It's getting later and later.*

Idę spać coraz wcześniej. *I go to sleep earlier and earlier.*

FUTURE TENSE OF MODAL VERBS (REVIEW). Modal verbs form the future tense with **będę** the same way as other verbs, and are very often used:

1. 'WILL HAVE TO' (future tense of **musieć** *-szę -sisz* must, have to):

Będę musiał(a) coś zrobić. *I will have to do something.*

Będziesz musiał(a) zaprosić kogoś innego. *You will have to invite someone else.*

2. 'WILL BE ABLE TO' (future tense of **móc** *mogę możesz mógł* can, may, be able):

Będę mógł (mogła) ci pomóc. *I will be able to help you.*

On nie będzie mógł przyjść na nasze przyjęcie. *He won't be able to come to our party.*

3. 'WILL WANT TO' (future tense of **chcieć** *chcę chcesz* want):

Będę chciał(a) cię częściej odwiedzać. *I will want to visit you more often.*

Czy ona będzie chciała mnie zobaczyć? *Will she want to see me?*

SEQUENCE OF TENSES IN NARRATED SPEECH. In Polish, the tense of a narrated event remains in the same tense as in the original text. There is no tendency to change a present-tense narrated event into the past tense, as in English. See, for example

Zdzisiek powiedział, że urządzi przyjęcie. *Zdzisiek said that he is arranging (not: was arranging) a party.*

Zosia zapytała, czy ona jest zaproszona. *Zosia asked whether she is (not: was) invited.*

7. LEKCJA SIÓDMA

ĆWICZENIA 7.C.

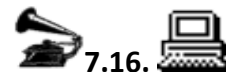
7.15. Sentence intonation. Copy these sentences over and indicate their normal intonation by drawing an arrowed line through or above them. Say them aloud, replicating your drawing.

a. Urządzą przyjęcie u siebie.	e. Powiem ci później.
b. Czy jestem zaproszona?	f. Muszę jeszcze pomyśleć.
c. Czy możesz mi pomóc?	g. Będę cały czas w domu.
d. Kogo jeszcze zapraszasz?	h. Masz ochotę pójść ze mną?

7.16. Choose **zaraz** or **teraz**, according to the verb's aspect, Perfective or Imperfective:

pomóc: **Zaraz pomogę.** *I'll help right away.*

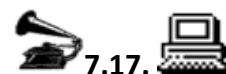
mówić, obejrzeć, brać, oglądać, powiedzieć, widzieć, zobaczyć, wziąć, kupić, znajdować, urządzić, dać, poznawać.

7.17. Future of **musieć** have to. You may also use **móc** or **chcieć** here.

- robić: a. **Robię to sam(a).** *I'm doing that myself.*
b. **Będę musiał(a) to zrobić sam(a).** *I will have to do that myself.*

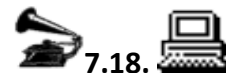
jeść, pić, gotować, pisać, czytać, urządzić, załatwiać, kupować.

7.18. Compound 2.p.sg. Imperfective future from 1.p.sg. present.

piję: Co będziesz **pił(a)**? *What will you drink?*

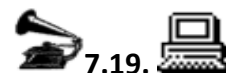
jem, robię, gotuję, mówię, piszę, śpiewam, czytam, studiuję.

7.19. Compound 2.p.sg. Imperfective future from 2.p.sg. imperfective present.

bierzesz: Co będziesz **brał (brała)**?

studiujesz, robisz, widzisz, jesz, kupujesz, chcesz, pokazujesz.

7.20.a. *Substitute various Perfective completions of your choice, using **jak tylko** as soon as.*

Pomagam mu, wracam do domu. **Pomogę mu, jak tylko wrócę do domu.** *I'll help him as soon as I return home.*

a. Załatwiam tę sprawę.	i. Pomagam ci.
b. Sprzątam mieszkanie.	J. Jem obiad.
c. Pokazuję ci mój nowy krawat.	k. Robię śniadanie.
d. Wracam do domu.	l. Gotuję zupę.
e. Czytam twój artykuł.	m. Kupuję jej prezent.
f. Zapraszam Ewę na moją zabawę.	n. Urządzam przyjęcie.
g. Idę na ten nowy film.	o. Zamykam drzwi.
h. Otwieram okno.	p. Śpiewam tę piosenkę.

7.20.b. *Use the sentences you have just formed in 7.20.a as cues to form sentences of the following type, using the conjunction **zanim**:*

Pomogę mu, jak tylko wrócę do domu: **Zanim wrócę do domu, muszę mu pomóc.** *Before I return home I have to help him.*

7.21. *Translate, using the adverbial form for 'early' and 'late', whether positive or comparative, and, when called for, the future tense of the suggested modal verb:*

a. It's still early.	f. Will you be able to come a bit (trochę) later?
b. It's already late.	g. It's better sooner than later.
c. It's still too early.	h. You will have to come earlier.
d. It's already too late.	i. He will want to come later.
e. It's getting later and later.	J. I get up (wstaję) earlier and earlier.

7.22. *Future tense of modal verbs.*

Muszę zaprosić kogoś innego: **Będę musiał(a) zaprosić kogoś innego.** *I'll have to invite someone else.*

a. On nie chce przyjść na zebranie.	d. Musisz iść spać wcześniej.
b. Mogę ci pomóc.	e. Ona chce posprzątać.
c. Muszę coś zrobić.	f. Możesz to powiedzieć po angielsku.

7. LEKCJA SIÓDMA

ORMO (Ochotnicza Rezerwa Milicji Obywatelskiej *Volunteer Reserve of the Citizens' Militia*). A communist-era paramilitary organization used for the suppression of anti-government disturbances, now seemingly the inspiration for contemporary camp fashion.

7.D. Moda, wygoda

Your new coat is a little light. You can catch cold.

Anna: Przykro mi, że nie podoba ci się mój nowy płaszcz.

Antoni: On mi się nawet podoba, ale chyba ci w nim trochę zimno, <bo jest bardzo lekki>.

Anna: Trochę jest mi zimno, ale dla mnie moda jest ważniejsza niż wygoda.

Antoni: W ten sposób możesz się przeziębić.

Anna: Nie szkodzi. <Nie ma problemu.> Już i tak jestem przeziębiona.

I'm sorry you don't like my new coat.

I even like it, but aren't you col in it,, <because it's very light>.

I'm a little cold, but for me style is more important than comfort.

That way you can catch a cold.

No problem. I already have a cold anyway.

Do zapamiętania:

Chyba jest ci zimno.
 Dla mnie moda jest ważniejsza niż wygoda.
 Już i tak jestem przeziębiony (przeziębiona).
 Nie ma problemu.
 Nie szkodzi.

Podoba mi się twój płaszcz.
 Przykro mi.
 Trochę jest mi zimno.
 W ten sposób możesz się przeziębić.

Uwagi

angina *f* strep throat
być przeziębiony *aj* have a cold
cena *f* cost, price
dla mnie for me
grypa *f* the flu
i talk even so
katar *mi* headcold
lekki *aj* light, easy. *av* lekko
lub *conj* or

moda *f* fashion
pokazany *aj* shown
poprzedni *aj* preceding
pora roku season
prawdopodobnie *av* probably
przeziębienie się *-bię -bisz pf* catch a chill, a cold
strona *f* page
w nim in it (Locative case)
wygoda *f* comfort

Pytania

1. Kto ma nowy płaszcz?
2. Co myśli Antoni? Czy podoba mu się nowy płaszcz Anny?
3. Dlaczego Anna nie martwi się, że płaszcz jest bardzo lekki?
4. Jak Anna dzisiaj się czuje? Jaka jest teraz pora roku?
zima winter, **wiosna** spring, **lato** summer, **jesień** *f* fall
5. Czy kupiłeś (kupiłaś) ostatnio jakieś nowe ubranie [*Nie, nie kupiłem -am*]? Jakiego? Czy jest modne? Dlaczego je kupiłeś (kupiłaś)? Bo jest modne, albo bo jest wygodne?
6. Czy zgadzasz się z Anną, że moda jest ważniejsza niż wygoda?
7. Czy podoba ci się płaszcz pokazany na następnej stronie?
8. Czy jesteś teraz lub byłeś (byłaś) ostatnio, przeziębiony (przeziębiona)? Czy masz teraz czy ostatnio miałeś (miałaś) katar? grypę? anginę?

7. LEKCJA SIÓDMA

---

płaszcz jesienny w stylu japońskim. This Japanese-style fall coat could go just as well in the spring.

Prawdziwa historia

Anna jest dzisiaj zadowolona, bo kupiła sobie wczoraj nowy jesienny płaszcz. Antoni jednak nie jest *przekonany*, że to najlepszy *zakup*, bo płaszcz jest bardzo lekki. Zresztą już nie jest jesień, tylko *początek* zimy i *niedługo* będzie bardzo zimno. Rano jest już *mróz* na dworze. Anna *przyznaje*, że jest jej trochę zimno w tym płaszczu, ale nie *żałuje*, że go kupiła, bo on jest bardzo modny i był dość tani, *dlatego*, że sezon jesienny już *się skończył*. Widocznie dla niej moda jest ważniejsza, niż wygoda. Ona nie *martwi się*, że może się przeziębić, bo już jest przeziębiona.

sobie oneself (*here*: herself). **jesienny** *aj* autumn, fall. **przekonany** *aj* convinced. **zakup** *mi* purchase. **początek** *początku mi* beginning. **niedługo** *av* before long. **mróz** *mrozu mi* frost, freezing weather. **przyznawać** –*znaję* –*znajesz* admits. **żałować** –*tuje* –*tujesz* regret. **dlatego, że** because. **kończyć się** –*y impf, pf* **skończyć się** (*here*:) come to an end. **martwić się** –*wię* –*wisz impf* worry.

Pytania do Anny: Czy nie żałujesz teraz zakupu tego jesiennego płaszcza? Już jest zima, a na wiosnę on już będzie niemodny, nawet nie mówiąc o następnej jesieni. Czy kupiłaś z impulsu? Czy przynajmniej kupiłaś za dostępną-*affordable* cenę? Czy on przynajmniej teoretycznie dobrze pasuje-*goes with* do wielu innych twoich rzeczy? Jak długo jesteś przeziębiona? Czy należycie-*properly* dbasz o-*look after* swoje zdrowie? Dostałaś w tym roku szczepionkę-*shot* przeciw grypie-*flu*?

Pytania do Antoniego: Czy naprawdę uważasz, że Anna zmarnowała-*wasted* pieniądze, kupując ten jesienny płaszcz teraz, na początku zimy? Czy zgadzasz się jednak, że ona bardzo dobrze wygląda w nim? Zresztą ona zawsze dobrze wygląda, prawda, nawet kiedy jest przeziębiona. Czy ty sam zgadzasz się z Anną, że moda jest ważniejsza niż wygoda? Czy traktujesz-*treat* i jedno i drugie na równi-*equally*? Czy ty sam masz dobry zimowy płaszcz?

Members of the communist-era paramilitary anti-riot police force ORMO making their commitment with the two-fingered Polish salute.

7. LEKCJA SIÓDMA

GRAMATYKA 7.D

DATIVE CASE OF PRONOUNS. The Dative case is used to express indirect objects and, often, complements of actions directed 'to' or 'for' a person, including to a person's detriment.

The Dative-case forms of the pronouns were presented initially in Lesson 4.B. Like the Accusative-case pronouns, in some instances there are both short and long forms. The latter are used for emphasis or, in the instance of forms beginning in **ni-**, after prepositions:

Singular:

Nominative	ja	ty	on	ono	ona	pan	pani
Dative	mi	ci	mu	mu	jej	panu	pani
long:	mnie	tobie	jemu	jemu	" "	" "	" "
after a preposition	" "	" "	niemu	niemu	niej	" "	" "

Plural:

Nominative	my	wy	oni/one	panowie	panie	państwo
Dative	wam	wam	Im (nim)	panom	paniom	państwu

Interrogative and Reflexive:

Nominative	kto	nikt	co	nic	(się)
Dative	komu	nikomu	czemu	niczemu	sobie

The Dative-case form **sobie** for oneself is used in expressions like the following:

Kupię sobie nowy płaszcz. *I'll buy myself a new coat.*

Pomagamy sobie wzajemnie. *We help each other mutually.*

VERBS TAKING THE DATIVE CASE. Some verbs take Dative complements, for example:

dać *dam, dasz, dadzą pf, impf dawać daję, dajesz* give to

dziękować *-kuję -kujesz impf, pf podziękować* thank, give thanks to

dziwić się *-wię -wiesz impf* be surprised at

grozić *-żę -zisz impf* threaten

pokazać *-żę -żesz pf, impf pokazywać -zuję -zujesz* show to

pomóc *pomogę -możesz pomógł pomogła pf, impf pomagać -am -asz* help, aid

powiedzieć *-wiem -wiesz -wiedzą pf, impf mówić -wię -wiesz* say to

szkodzić *-dzę -dzisz* harm

ufać *-am -asz impf* trust

wierzyć *-rzę -rzysz impf* believe s.o.

wybaczać –am –asz impf forgive s.o.

Examples:

Chcę ci coś pokazać. *I want to show you something.*

Chętnie mu pomogę. *I'll gladly help him.*

Co mu grozi? *What's the danger to him?*

Dam ci swój adres. *I'll give you my address.*

Powiem panu jutro. *I'll tell you (m.formal) tomorrow.*

Chcę pani podziękować *I want to thank you (f.formal)*

Nie ufam mu. *I don't trust him.*

Nie wierzę ci. *I don't believe you.*

Wybaczam ci. *I forgive you.*

Examples of the “Dative of Detriment”:

Zepsułem ci samochód. *I've ruined your car.*

Pies mi uciekł. *My dog ran away.*

Zginęły mi okulary. *My glasses have got lost.*

Some impersonal verbs that take the Dative case, often taking **się**, are:

chcieć się *chce się* (3rd-person only) +D feel like

podobać się -a (usually 3rd-person) +D appeal to

smakować *smakuje* (usually 3rd-person) +D taste (good) to

wydawać się *wydaje się* (usually 3rd-person)+D seem

zdawać się *zdaje się* (usually 3rd-person) +D seem to (often illusorily)

Also: **wszystko jedno** +D it's all the same to, as in **Wszystko mi jedno** *It's all the same to me; I don't care.*

Examples:

Chce mi się coś pić. *I feel like drinking something (=I'm thirsty).*

Nie podoba mi się twój krawat. *Your tie doesn't appeal to me.*

Jak ci się zdaje? *How does it seem to you?*

Wszystko mi jedno czy pójdę na ten film, czy nie. *It's all the same to me whether I go to that movie or not.*

Wydaje mi się, że już widziałem ten film. *It seems to me I've already seen this movie.*

7. LEKCJA SIÓDMA

Observe that in sentences with **podobać się** -ba and **smakować** -kuje the main noun is in the Nominative case, not the Accusative, because it functions as the grammatical subject of the verb:

Nie podoba mi się twoja koleżanka. *I don't like your f. friend-Nom. (literally, your f. colleague doesn't appeal to me.)*

Smakuje mi ta zupa. *I like that soup-Nom. (literally, that soup tastes good to me).*

EXPERIENTIAL ADVERBS. The Dative case is used after adverbs with a generalized predicative force, such as **chłodno** chilly, **ciepło** warm, **ciężko** hard, **duszno** stuffy, **głupio** stupid, silly, **gorąco** hot, **łatwo** easy, **niedobrze** queasy, **nudno** boring, **przykro** sorry, regretful, **smutno** sad, **trudno** difficult, **zimno** cold. Such adverbs may be called 'predicative' or 'experiential':

Ciężko panu? *Is it hard for you?*

Ciepło pani? *Are you warm?*

Łatwo ci. *It's easy for you.*

Nie jest ci gorąco? *Aren't you hot? "isn't it hot to you?"*

Niedobrze mi. *I feel queasy.*

Nudno ci? *Are you bored? "is it boring to you?"*

Jest mi duszno. *I feel stuffy.*

Jest mi bardzo głupio. *I feel very silly.*

Przykro mi. *I'm sorry. "it's regrettable to me"*

Trudno mu. *It's difficult for him.*

Zimno mi. *I'm cold "it's cold to me"*

When used of people, the corresponding adjectives refer to innate characteristics. For example, **On jest ciepły.** *He is warm* might mean that he has a warm disposition. **On jest smutny.** *He is sad* suggests that the person is, in general, a sad sack. If a person is sad at a given moment, one more often says

Jemu (Jej) jest smutno or: **Smutno mu (jej).** *To him (to her) it is sad.*

PREPOSITIONS TAKING THE DATIVE CASE. The Dative case is used after the prepositions **dzięki** thanks to, due to, **przeciw(ko)** against, and **wbrew** despite.

Dzięki tobie zrozumiałem swój błąd. *Thanks to you I understood my mistake.*

Nie mam nic przeciwko niemu. *I don't have anything against him.*

On to zrobić wbrew mojemu wyraźnemu zakazowi. *He did that despite my express prohibition.*

THE DATIVE CASE OF NOUNS AND ADJECTIVES. Here are the rules for forming the Dative case of nouns and adjectives:

1. FEMININE nouns and adjectives form the Dative case exactly like the Locative Case (Mini-Lesson 3), i.e., **-ej** (adjective) **-'e** (hard stem nouns) or **-y/i** (soft stem nouns): **młoda kobieta: młodej kobiecie; nasza ulica: naszej ulicy.**

2. NEUTER nouns take **-emu** (adjective) **-u** (noun): **młode drzewo: młodemu drzewu; nowe mieszkanie: nowemu mieszkaniu,** etc.

3. MASCULINE nouns usually take **-emu** (adjective) **-owi** (noun): **ten człowiek, temu człowiekowi; ten obraz, temu obrazowi.** A very few masculine nouns take **-u**, for example, **brat bratu, pies, psu; kot, kotu; pan, panu; ojciec, ojcu; chłopiec, chłopcu** (but: **syn synowi**). In other words, guess **-owi** unless you know otherwise.

4. The Dative plural is **-ym/-im** (adj.) **-om** (noun) for all adjectives and nouns: **młodym kobietom, naszym ulicom, młodym drzewom, nowym mieszkaniom, drogim hotelom, tym ludziom.**

THE **-om, -ami, -ach** RULE. With almost no exceptions, the Dative, Instrumental, and Locative plural endings of all adjectives and nouns are:

Plural Endings:

	adjective:	noun:
Dative	-ym (-im)	-om
Instrumental	-ymi (-imi)	-ami
Locative	-ych (-ich)	-ach

Examples:	Dative pl.	Instrumental pl.	Locative pl.
ten pan	tym panom	tymi panami	tych panach
ta pani	tym paniom	tymi paniami	tych paniach
moja siostra	moim siostram	moimi siostrami	moich siostrach
nowa ulica	nowym ulicom	nowymi ulicami	nowych ulicach
mój syn	moim synom	moimi synami	moich synach
nasz kot	naszym kotom	naszymi kotami	naszych kotach
nowy dom	nowym domom	nowymi domami	nowych domach
nowe muzeum	nowym muzeom	nowymi muzeami	nowych muzeach
duże okno	dużym oknom	dużymi oknami	dużych oknach

A few Instrumental-case exceptions (repeated from Lesson 6.A) are **ludzie people, lpl ludźmi. brat brother, lpl braćmi. gość guest. lpl gośćmi. koń horse, lpl końmi. przyjaciel friend, lpl przyjaciółmi. dziecko child, lpl dziećmi.**

7. LEKCJA SIÓDMA

ĆWICZENIA 7.D.

7.23. *Dative case of pronouns. Choose one pattern or the other.*

on, ona: **On jej pomoże.** *He will help her.*
                 On jej nie ufa. *He doesn't trust her.*

ona, on; ja, ty; ja, pan; on, pani; pan, ja.

7.23

7.24. **podobać się:**

on, koszula: Jak **mu** się podoba **ta koszula**? *How does he like that shirt?*

ona, bluzka; pan, krawat; ty, przedstawienie; pani, ubranie; on, płaszcz.

7.24

7.25. *Indirect object after powiedzieć.*

ty, ona: Co **jej** powiedziałaś (powiedziałas)? *What did you tell her?*

on, ty; pan, ja; ona, on; on, pani; pani, ona.

7.25

7.26. *Accusative and Dative pronouns contrasted.*

on: Powiem **mu**, jak tylko **go** zobaczę. *I'll tell him as soon as I see him.*

ona, pan, on, ty, pani.

7.26

7.27. *The verb dziękować +D za+A 'thank for':*

ty, portfel: Dziękuję ci za **portfel**. *Thanks for the wallet.*

pani, koszula; pan, książka; ty, pasek; wy, miły wieczór.

7.27

7.28. *Predicative adverbs. Make questions out of 2nd-person cues; otherwise, make statements. Use different predicative adverbs with different pronouns, using long forms of pronouns at the beginning of the sentence:*

gorąco hot, **łatwo** easy, **nudno** boring, **przykro** sorry, regretful, **smutno** sad, **trudno** difficult, **zimno** cold.

ty: **Gorąco ci?** Are you hot?
Jemu jest gorąco He is hot.

on, pan, ja, ona, pani, ty.

7.29. *Contrast of Accusative and Dative pronouns:*

ja, on: Lubię **go**, ale **mu** nie ufam. *I like him but I don't trust him.*

ja, ona; ja, ty; on, ona; ty, ja; ona, on.

7.29

7.30. *przeciw plus the Dative case of persons:*

Anna: Nie mam nic przeciwko **Annie**. *I don't have anything against Anna.*

Zbysz(e)k, Zygmunt, Barbara, Basia, Zofia, Zosia, Elżbieta, Ela, Juliusz, Jul(e)k, Jan(e)k, Paw(e)ł, Renata, Ewa, Jerzy [*like an adjective*], Edward, Katarzyna, Kasia, Wiesław, Wiesi(e)k, Antoni [*like an adjective*].

7.30

7.31. *Dative case of persons after ufać:*

twój przyjaciel: a. Nie ufam **twojemu przyjacielowi**. *I don't trust your friend (m.).*
                              b. Nie ufam **twojej przyjaciółce**. *I don't trust your friend (f.).*

twój syn, twój brat, twój znajomy, twój kolega, twój ojciec, twój szef, twój adwokat (f. adwokatką), ten pan, ten mężczyzna, ten lekarz (f. lekarka), ten dziennikarz (f. dziennikarka).

7.31

7. LEKCJA SIÓDMA

No Polish main meal (**obiad**) is complete without **zupa** (here, **zupa szczawiowa** sorrel soup)

7.E.1. Zupa szczawiowa

A simple recipe for making sorrel soup.

Magda: Jak ci smakuje ta zupa?

How do you like the soup?

Marek: Bardzo mi smakuje. Co to jest?

I like it a lot. What is it?

Magda: Zupa szczawiowa. Jest bardzo dobra na katar <na grypę, na anginę, na kaszel>.

Sorrel soup. It's very good for a cold <for the flu, for a sore throat, for a cough>.

Marek: Musisz mi dać przepis. <Musisz mi pokazać, jak to zrobić>.

You have to give me the recipe. <You must show me how to make it.>

Magda: To bardzo proste. Otwierasz torebkę, dodajesz wodę i podgrzewasz.

It's very simple. You open a sack, add water and heat it up.

Do zapamiętania:

Bardzo mi smakuje.
 Co to jest?
 Jak ci smakuje ta zupa?
 Musisz mi dać przepis.
 Musisz mi pokazać, jak to zrobić.

Naprawdę?
 Otwierasz puszkę i podgrzewasz.
 Ta zupa jest dobra na kaszel.
 To bardzo proste.
 Zupa szczawiowa jest dobra na katar.

Uwagi

zupy polskie Polish soups. Poles tend to believe that a main meal without soup is not really a real meal. Many soups have their own names:

barszcz beet soup

chłodnik cold sour-milk soup

czarnina duck's blood soup

kapuśniak cabbage soup

krupnik barley soup

rosół chicken broth

żurek sour-bread soup

dobry na +A good for

dodać –dam –dasz *dadzą pf, impf* **dodawać**

–daję –jesz add

otworzyć –rzę –rzysz *pf, impf* **otwierać** –am –asz

impf open

podać –dam –dasz *dadzą pf, impf* **podawać**

podaję –jesz serve

podgrzać –grzeję –grzejesz *pf, impf*

podgrzewać –am –asz heat up

proszek –szku *mi* powder

przepis *mi* recipe

puszka –szek *f* can. **z puszek** from a can

smakować *smakuje impf +D* taste (good)

szczaw –wiu *mi* sorrel. **aj szczawiowy**

według *prep+G* according to

zaleta *f* virtue

Pytania

1. Jaką zupę Magda podaje Markowi?
2. A Marek co sądzi o tej zupie? Czy smakuje mu ta zupa?
3. Jakie zalety-virtues ma zupa szczawiowa (według Magdy)?
4. Czy lubisz zupę [Nie, nie lubię]? Jakie zupy lubisz? Czy zwykle jesz zupę na obiad?
5. Jadłeś (jadłaś) kiedyś zupę szczawiową. Czarninę? Żurek*?
6. Co jest dobre na katar? Co robisz, kiedy masz katar?
7. Czy często jesz potrawy z puszek-out of a can?

7. LEKCJA SIÓDMA

---

8. Masz jakieś dobre przepisy? Jakież?

Prawdziwa historia

Marek przyszedł do Magdy, żeby jej pomóc z komputerem, który działa wolniej niż powinien. Praca ta *zajmuje* mu więcej czasu, niż myślał. Robi się późno i *Magdzie* robi się głodna. Ona *proponuje* Markowi, żeby zrobił krótką *przerwę* i coś zjadł. Ona szybko *przygotowuje* zupę i kanapki. *Markowi* bardzo smakuje zupa, która Magda zrobiła bardzo szybko, w *mikrofalówce*. Nie poznaje *posmaku*, więc pyta, co to jest. To jest zupa szczawiowa, *tłumaczy* Magda, bardzo dobra na katar. Ona zauważyła, że Marek jest przeziębiony. Kiedy Marek pyta, jak tę zupę się robi, dowiaduje się, że to jest po prostu zupa w *proszku*. Każdy może to zrobić. Magda widzi, że Marek jest *rozzarowany*.

zajmować –*muję* –*mujesz* occupy, take up. **Magdzie, Markowi** Dative case forms of **Magda, Marek. robić się** –*bię* –*bisz* get, become. **proponować** –*nuję* –*nujesz* propose. **przerwa** *f* break. **przygotowywać** –*wuję* –*wujesz* prepare. **mikrofalówka** *f* microwave. **posmak** *mi* taste. **tłumaczyć** –*czę* –*szysz* *impf* explain, translate. **proszek** –*szku* *mi* powder. **rozzarowany** disappointed.

Pytania do Magdy: Czy uważasz się za dobrą kucharkę? Czy jednak zwykle robisz zupy z proszku czy z puszki-*can*, czy tylko niektóre? Bo niektóre zupy z proszku są całkiem smaczne, prawda? Czy myślisz, że twój komputer złapał-*caught* wirusa? Czy czasami ściągasz-*download* niepewne programy? Czy ufasz Markowi, że umie pracować nad twoim komputerem? Czy to jest jego *fach-trade* czy tylko hobby dla niego? Czy prosiłś go o pomoc dlatego, że pracuje dla ciebie za darmo-*for free*? Czy ty czasami robisz mu przysługi-*favors*? Jakież?

Pytania do Marka: Skąd się znasz na komputerach? Czy naprawdę wiesz, co robisz z tym komputerem Magdy? Dlaczego to zajmuje ci tyle czasu? Masz niespodziewane-*unexpected* problemy? Zdaje się, że nie znasz się specjalnie na polskich zupach. Czy pierwszy raz próbujesz zupy szczawiowej? Czy wierzysz Magdzie, kiedy ona mówi, że taka zupa jest dobra na katar? Dlaczego jesteś rozzarowany, kiedy dowiadujesz się, że to jest zupa z proszku? Co to jest za różnica, jeśli zupa jest smaczna? Jak myślisz, ile jeszcze czasu naprawa-*repair* komputera ci zajmie-*take*? Czy skończysz pracę nad nim dzisiaj?

Pogrzeb chłopski *Peasant funeral* by Józef Szermentowski. This peasant may have sat in a draft.

7.E.2. Przeciąg

A dispute over an open window.

Henryk: Co robisz? Zwariowałaś?

Helena: Jak widzisz, otwieram okno
<drzwi>. **Jest mi duszno.**

Henryk: Zamknij je natychmiast, bo jest
przeciąg. Nie chcę się przeziębic <Nie
chcę umrzeć>.

Helena: Dobrze, dobrze, już zamykam.
Otworzyłam je tylko na chwilę. <Nie
denerwuj się.>

What are you doing? Are you insane?
As you see, I am opening the window
<door>. *I feel stuffy.*

Close it immediately, because there's a
draft. I don't want to catch a chill <*I don't*
want to die>.

O.K., I'm already shutting it. I opened it for
only a moment. <*Don't get upset.*>

Cultural Note. **śmierć** *f* death. Prominent causes of slow and painful death in Poland are said to be from a) not having soup with dinner; b) not having a warm second (meat) course; and c) sitting in a draft.

7. LEKCJA SIÓDMA

Do zapamiętania:

Co robisz?
Jak widzisz, otwieram okno.
Jest mi duszno.
Jest przeciąg.
Już zamykam.
Nie chcę się przeziębic.

Nie chcę umrzeć.
Nie denerwuj się!
Otwieram drzwi.
Otworzyłam tylko na chwilę.
Zamknij okno natychmiast.
Zamknij drzwi natychmiast.

Uwagi

drzwi *pl form door*
grozić *-że -zisz +D threaten*
groźny *aj threatening*
je *Accusative of ono it, one they*
myśl *f thought*
otwarty *aj open*
otworzyć *-rzę -rzysz pf, impf otwierać open.*
otwórz *informal imperative open!*
poważny *aj serious*
przeciąg *mi draft (of wind)*

spać *śpię, śpisz sleep*
szkodliwy *aj harmful*
umrzeć *umrę umrzesz umarł pf, impf umierać die*
wariować *-iuj -iujesz impf, pf zwariować be/go insane, crazy*
zamknąć *-nę -niesz pf, impf zamykać close, shut, lock. zamknij informal imperative: close! shut!*

Pytania

1. Co robi Helena? Dlaczego?
2. Dlaczego Henryk chce, żeby Helena zamknęła okno? Czy jest przeziębiony? Co mu grozi?
3. Czy ty często otwierasz okna w domu? Czy śpisz przy otwartych oknach?
4. Czy uważasz, że przeciąg jest poważnym problemem?
5. Czy można się przeziębic, kiedy jest przeciąg? Jak jeszcze można się przeziębic?
6. Co jest bardziej groźne dla życia—przeciąg czy klimatyzacja-*air conditioning*?
7. Jak myślisz—skąd się wzięła myśl, że przeciągi są szkodliwe-*harmful* dla zdrowia?
8. Znasz jakieś inne polskie (albo amerykańskie) uprzedzenia-*prejudices*?
9. Czy masz jakieś uprzedzenia do pewnych potraw-*to certain dishes*?
10. Co robisz, kiedy jesteś naprawdę przeziębiony (-a)?

Prawdziwa historia

Helena otworzyła okno na chwilę, bo jest jej duszno. Henryk *reaguje* szybko i *zdecydowanie*. Mówi jej, żeby zamknęła okno natychmiast, bo jest przeciąg. Przecież nie chce umrzeć. Helena widocznie nie wie, że człowiek może umrzeć szybko i *boleśną śmiercią* od przeciągu. Helena stara się go *uspokoić*. Już zamykam okno, ona mówi. Przecież otworzyła je tylko na krótką chwilę, żeby *wywietrzyć* pokój. Zresztą zdrowiej jest *oddychać się świeżym powietrzem*. Henryk nie jest taki pewny.

reagować –*guję –gujesz* react. **zdecydowanie** *av* decisively. **boleśny** *aj* painful. **śmierć** *f* death. **uspokoić** –*oję –oisz pf, impf* **uspokajać** calm down. **wywietrzyć** –*rzę –rzysz pf* air out. **oddychać się** –*am –asz +l* breathe. **zdrowy** *aj* healthy. *av* **zdrowo**. **świeży** *aj* fresh. *av* **świeżo**. **powietrze** *n* air.

Pytania do Henryka: Czy nie przesadzasz-*exaggerate*, kiedy mówisz, że można się przeziębic od przeciągu? Czy to kiedyś ci się zdarzyło-*happen*? Czy nie lubisz spać przy otwartych oknach? Czy przesadnie-*excessively* boisz się drobnoustrojów-*microorganisms*? Czy bez przerwy-*incessantly* myjesz ręce? Masz jakieś inne fobie?

Pytania do Helena: Czy Henryk to twój mąż? Czy masz z nim trudne życie, jeśli ciągle wywietrzasz pokoje, a on boi się przeciągów? Nie uważasz, że pewien stopień-*degree* brudu-*dirt* w życiu jest zdrowy? Kto jest częściej chory, ty czy twój mąż? Kto dba bardziej o porządek w mieszkaniu? Czy powietrze-*air* w twoim mieście jest czyste czy raczej zanieczyszczone-*polluted*?

przesady i uprzedzenia (superstitions and prejudices). Most superstitions Poles think are uniquely theirs—such as not sitting in a draft or unmarried girls not sitting at the corner of a table—are shared throughout central Europe. They cannot all be catalogued here, but here are some that Nobel-Prize winning poet **Czesław Miłosz** remembered from his childhood in Polish Lithuania: red-headed women are unfaithful, taking a bath is bad for your health, drinking milk with certain foods causes intestinal blockage. Never spit into a fire, turn a loaf of bread upside down, or throw bread away. Sweep up bread crumbs off the tablecloth after a meal. Don't walk backwards, for that means you're measuring your mother's grave. The superstition about not lighting three cigarettes on a match comes out of World War I, when that gave a sniper enough time to draw a bead on you.

7. LEKCJA SIÓDMA

GRAMATYKA 7.E.

THE VERB 'TO BE LOCATED'. The verb **znaleźć się** *znajdę, znajdziesz, znalazł, znaleźli pf, impf znajdować się -duję -dujesz impf* is often used in the sense 'to be located', 'to be found', or 'to find oneself', as in:

Biblioteka znajduje się między bankiem a pocztą. *The library is located between the bank and the library.*

Nieoczekiwanie znalazłem się przed twoim domem. *I unexpectedly found myself in front of your house.*

Gdzie się znajduje najbliższa poczta? *Where is the nearest post-office located?*

TWO VERBS 'MEET'. The verb **poznać** *-am -asz pf, impf poznawać -znaję -znajesz* means 'meet' for the first time. It also means 'recognize'.

Chętnie poznam twoją siostrę. *I'd gladly meet your sister.*

Nie poznałem pana. *I didn't recognize you.*

The verb **spotkać** *-am -asz pf, impf spotykać* means 'meet' someone already known; have a meeting with.

Często go spotykam w mieście. *I often meet him (run into him) in town.*

Spotkałem twojego brata wczoraj przed bankiem. *I met your brother yesterday in front of the bank.*

Both of these verbs often occur in a reciprocal sense with **się**:

Poznaliśmy się już dawno. *We met (each other) a long time ago.*

Spotkamy się tam, gdzie zwykle. *We'll meet (each other) where we usually meet.*

THE ADJECTIVES 'OPEN' **otwarty** AND 'SHUT' **zamknięty**. The passive participles from the verbs **otworzyć otwierać** *open*, and **zamknąć zamykać** *shut, close, lock* function as the adjectives 'open' and 'shut (closed, locked)':

Proszę. Drzwi są otwarte. *Please (come in). The door is open.*

Jest już siódma. Ten sklep będzie już zamknięty. *It's already seven o'clock. That store will already be closed.*

When **zamknięty** means 'locked', it is often followed by the phrase **na klucz** 'on a key'.

Szafa jest zawsze zamknięta na klucz. *The cupboard is always locked on a key.*

REVIEW OF ASPECT PAIRS, WITH ILLUSTRATIONS OF PERFECTIVE USES. Translate the illustrative sentences.

ARRANGE **urządzić** -dzieć -dzisz *pf, impf* **urządzać** -am -asz

Chcę urządzić zabawę u siebie jutro wieczorem.

ASK (A QUESTION) **pytać** -am -asz *impf, pf* **zapytać**

Muszę cię o coś zapytać.

BE WRONG (MISTAKEN) **mylić się** -lę -lisz *impf, pf* **pomylić się**

Pomyliłeś się, przyjęcie było wczoraj.

BEGIN, START **zacząć** -nę -niesz *pf, impf* **zaczynać**

Kiedy zaczniesz jeść? *When will you start eating?*

BUILD **budować** -duję -dujesz *impf, pf* **zbudować**

Budujemy nowy dom.

BUY **kupić** -pię -pisz *pf, impf* **kupować** -puję -pujesz

Muszę sobie kupić nową koszulę.

CLOSE see SHUT

COOK **gotować** -tuję -tujesz *impf, pf* **ugotować**

Myślę, że ugotuję obiad.

CONSIDER, GIVE THOUGH TO **zastanowić się** -wię -wisz *pf, impf* **zastanawiać się** -am -asz

Trzeba będzie dobrze się zastanowić.

DIE **umrzeć** -rę -rzesz *umarł pf, impf* **umierać**

Nie chcę umrzeć.

DO, MAKE **robić** -bię -bisz *impf, pf* **zrobić**

Już zrobiłeś śniadanie?

DRINK **pić** piję pijesz *impf, pf* **wypić**

Już wypiteś mleko?

DRIVE, RIDE **jechać** jadę, jedziesz *impf det, indet*, **jeździć** jeżdżę, jeździsz, *pf* **pojechać**

Muszę dziś gdzieś pojechać.

EAT **jeść** jem jesz *jadł impf, pf* **zjeść**

Już zjadłeś śniadanie?

FIND **znaleźć** znajdę znajdziesz *znalazł pf, impf* **znajdować** -duję -dujesz

Muszę znaleźć mój parasol.

FINISH **kończyć** -czę -czysz *impf, pf* **skończyć**

Musisz poczekać aż skończę ten artykuł.

GIVE **dać** dam dasz *pf, impf* **dawać** daję dajesz

Dam ci gazetę, jak tylko ją przeczytam.

GO (ON FOOT) **iść** idę, idziesz *impf det, indet* **chodzić** chodzę, chodzisz, *pf*

pójść -jdę -jdziesz

Chcesz pójść ze mną na kawę?

7. LEKCJA SIÓDMA

HAPPEN, GO ON **stać się** *staniesz się pf, impf* **dziać się** *dzieje się*

Co ci się stało?

HELP **pomóc** *-mogę -możesz pf, impf* **pomagać** *-am -asz*

Pomogę ci, jak tylko zjem kolację.

INVITE **zaprosić** *-szę -sisz pf, impf* **zapraszać** *-am -asz*

Chcę zaprosić Ewę na moją zabawę.

LEAVE (BEHIND) **zostawić** *-wię -wisz pf, impf* **zostawiać** *-am -asz*

Zostawiłem dziś parasol w domu.

LOCK see SHUT

LOOK AT **patrzeć** *-rzę -rzysz na+A*

Patrzę na twoją fotografię.

LOSE **gubić** *-bię -bisz impf, pf* **zgubić**

Gdzieś zgubiłem moje pióro.

MAKE see DO

MEET, GET TO KNOW. **poznać** *-am -asz pf, impf* **poznawać** *-znaję -znajesz*

Chętnie poznam twojego kolegę.

MEET, ENCOUNTER. **spotkać** *-am -asz pf, impf* **spotykać** *-am -asz*

Spotkamy się jutro o dziewiątej.

OPEN **otworzyć** *-rzę -rzysz pf, impf* **otwierać** *-am -asz*

Kto mi otworzy okno?

PAY **płacić** *-cę -cisz impf, pf* **zapłacić**

Czy mogę zapłacić za obiad?

PUT, PLACE **kłaść** *kładę, kładziesz, kładł impf, pf* **położyć** *-żę -żysz*

Położę książkę na stole.

READ **czytać** *-am -asz impf, pf* **przeczytać**

Zaraz przeczytam twój artykuł.

REMAIN see STAY

REQUEST, ASK **prosić** *-szę -sisz impf, pf* **poprosić**

Chcę cię o coś poprosić.

RETURN **wrócić** *-cę -cisz pf, impf* **wracać** *-am -asz*

Kiedy on ma zamiar wrócić do domu?

RIDE: see DRIVE

SAY, SPEAK, TALK **mówić** *-wię -wisz impf, pf* **powiedzieć** *powiem powiesz*

Chcę ci coś powiedzieć.

SEE **widzieć** *-dzę -dzisz impf, pf* **zobaczyć** *-cę -czysz*

Powiem mu, jak tylko go zobaczę.

SEEM **wydać się** *wyda się pf, impf* **wydawać się** *-daje si us.3.p. see*

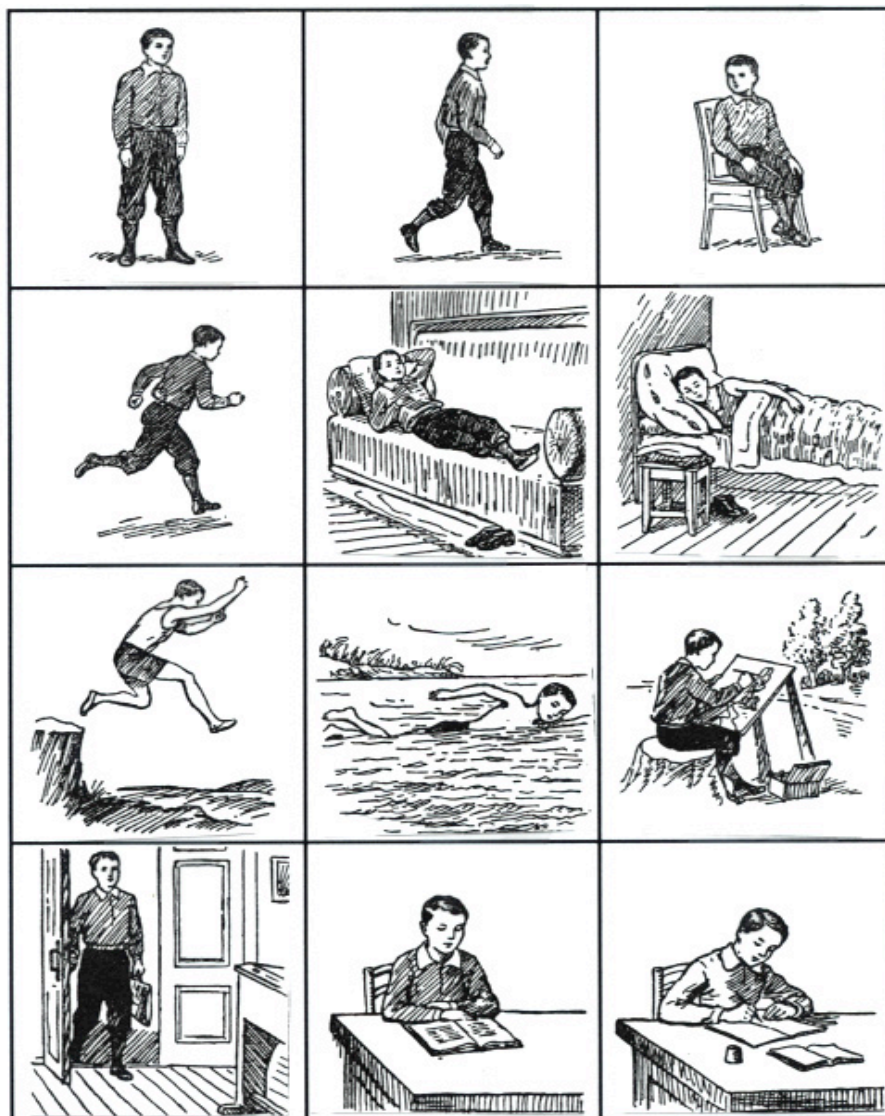
Wydaje mi się, że skądś panią znam.

SHOW **pokazać** *-żę -żesz pf, impf* **pokazywać** *-zuję -zujesz*

- Chcę ci coś pokazać.
- SHUT, CLOSE, LOCK **zamknąć** -nę -niesz pf, impf **zamykać** -am -asz
Proszę zamknąć książki.
- SING **śpiewać** -am -asz impf, pf **zaśpiewać**
Możesz mi zaśpiewać jakąś piosenkę?
- SMOKE **palić** -lę -lisz impf, pf **zapalić**
Chcę zapalić.
- SPEAK see SAY
- START see BEGIN
- STAY, REMAIN **zostać** -stanę, -staniesz pf, **zostawać** -staję, -stajesz impf
Wolę zostać w domu.
- STOP **przestać** -stanę -staniesz pf, impf **przestawać** -staję -stajesz
Kiedy wreszcie przestaniesz palić?
- TIDY UP **sprzątać** -am -asz imp, pf **posprzątać**
Muszę posprzątać mieszkanie.
- TAKE **brać** biorę bierzesz impf, pf **wziąć** wezmę weźmiesz
Dlaczego wzięłeś mój otówek?
- TAKE CARE OF (SOME MATTER) **załatwić** -wię -wiesz pf, impf **załatwiać**
Muszę załatwić jakąś sprawę w mieście.
- TALK see SAY
- THANK **dziękować** -kuję -kujesz impf, pf **podziękować** +D
Chcę ci podziękować za zaproszenie.
- THINK **myśleć** -lę -lisz impf, pf **pomyśleć**
Nie wiem. Muszę pomyśleć.
- UNDERSTAND **rozumieć** -em, -esz impf, pf **zrozumieć**
Nie mogłem go zrozumieć.
- WAIT **czekać** -am -asz impf, pf **poczekać** -am -asz
Będziesz musiał jeszcze trochę poczekać.
- WASH **myć** myję, myjesz impf, pf **umyć**
Czy możesz dla mnie umyć okna?
- WATCH, VIEW **obejrzeć** -rzę -rzysz pf, impf **oglądać** -am -asz
Musisz obejrzeć ten program.
- WRITE **pisać** -szę -szesz impf, pf **napisać**
Napiszę ci list, jak tylko wrócę do domu.

7. LEKCJA SIÓDMA

VERBS OF BODY POSITION AND MOVEMENT

biec *biegnę, biegniesz det* run; **iść** *idę, idziesz det*, **chodzić** *-dzę, -dzisz indet* walk, go; **czytać** *-am, -asz* read; **lecieć** *-cę, -cisz* fly, run, be in a hurry; **leżeć** *-żę -żysz* lie; **otwierać drzwi** *-am -asz impf* open the door; **pisać** *-szę, -szesz* write; **pływać** *-nę, -niesz det*; **spać** *śpię, śpisz* sleep; **rysować** *-suję -sujesz* draw; **siedzieć** *-dzę, -dzisz* sit; **skakać** *-cę -czesz impf* jump; **stać** *stoję, stoisz* stand; **uczyć się** *uczę się, uczysz się* study; **wchodzić do pokoju** *-dzę -dzisz* enter the room.

ĆWIZENIA 7.E.

7.32. *The verb **smakować** +D taste, contrasted to **lubić** 'like'.*

- ty, zupa: a. Lubisz **zupę**? *Do you like soup?*
                          b. Jak **ci** smakuje **ta zupa**? *How do you like this soup?*

on, deser; pan, kiełbasa; pani, mięso; ona, kapusta, ty, tort; ona, ciastko; pan, ryba; pani, kurczak.

7.33. *Distinguishing between Nominative and Dative "I am" expressions. Translate (if both are possible, give the difference):*

I am hungry. I am cold. I am bored. I am chilly. I am thirsty I am queasy. I am tired. I am warm. I am satisfied. I am hot. I am late. I am (feel) stuffy.

7.34. *Choose the correct aspect form for the normal and expected situation. In some instances, either aspect may be correct in different senses. If so, explain the difference.*

1. Chcę coś pić/wypić.	15. (ja) Często go widzieć/zobaczyć.
2. Chcę ci coś pokazać/pokazywać.	16. (ja) Dopiero co robić/zrobić śniadanie.
3. Chcę ci dziękować/podziękować.	17. (ty) Kogo jeszcze zaprosić/zapraszać?
4. Chcę to zaraz robić/zrobić.	18. Myślę , że kupić/kupować tę koszulę.
5. (ja) Chętnie ci pomóc/pomagać.	19. Mogłaś zaprosić/zapraszać mnie wcześniej.
6. (ja) Chętnie go poznać/poznawać.	20. Muszę znaleźć/znajdować nowe mieszkanie.
7. On chętnie panu pomóc/pomagać.	21. Muszę załatwić/załatwiać jakąś sprawę w mieście.
8. (ja) Chętnie iść/pójść na film.	22. (ja) Na śniadanie zwykle pić/wypić czarną kawę.
9. (ja) Chętnie coś jeść/zjeść.	23. (ja) Pisać /Napisać ci, jak tylko (ja) wrócić/wracać do domu.
10. (ja) Chętnie obejrzeć/oglądać ten film.	24. Nie mogę iść/pójść na twoje przyjęcie.
11. Co (ty) zwykle jeść/zjeść na kolację?	25. (ja) Nie (past) myśleć/pomyśleć o tym.
12. Co on wczoraj mówić/powiedzieć?	
13. (ty, past) Co mu pisać/napisać?	
14. (ja) Codziennie kupić/kupować gazetę.	

7. LEKCJA SIÓDMA

---

26. **Nie** *umiem dobrze gotować/ugotować.*
27. (ja) **Rzadko** *go widzieć/zobaczyć.*
28. (ja) **Nie** *poznać/poznawać (past tense) cię.*
29. **On nie** *rozumieć/zrozumieć zbyt dużo.*
30. (ja) *Pomóc/pomagać ci, jak tylko jeść/zjeść śniadanie.*
31. (ja) *Mówić/Powiedzieć mu, jak tylko go widzieć/zobaczyć.*
32. (ja) *Mówić/Powiedzieć panu jutro.*
33. **Muszę do niego** *zaraz pisać/napisać list.*
34. **Wolę** *zostać/zostawać w domu.*
35. (ja) **Codziennie** *sprzątać/posprzątać mieszkanie.*
36. (**ty**, past) *brać/wziąć parasol?*
37. (**ty**, present) *brać/wziąć parasol?*
38. (ja) *Zaprosić/zapraszać cię na obiad dziś wieczorem.*
39. (ja) **Zaraz ci** *coś pokazać/pokazywać.*
40. **On** *zaraz robić/zrobić śniadanie.*
41. (ja) **Zawsze** *brać/wziąć prysznic.*
42. (ja) *Urządzić/Urządzać przyjęcie dziś wieczorem.*
43. (**ty**, past) *Jeść/Zjeść śniadanie?*
44. **Czy możesz mi** *otworzyć/otwierać drzwi?*
45. **Proszę teraz** *zamknąć/zamykać książki.*
46. (ja) **Często** *spotkać/spotykać go w bibliotece.*
47. **Muszę** *myć/umyć wszystkie okna.*
48. **Nie chcę** *umrzeć/umierać.*

7.35. Statements and responses. Translate:

1. I can't go to the movies with you.
Then I'll have to invite someone else.
2. I'm hungry.
Then you'll have to eat something.
3. I want to drink something.
What do you feel like?
4. Would you like to go to a game (**mecz**)?
No, but I'll gladly go to a concert.
5. Thank you for the invitation.
Don't mention it.
6. I'm sorry that I'm inviting you so late.
It doesn't matter.
7. Is my friend invited to your party?
Of course.
8. Can you help me?
Yes, I'll gladly help you.
9. I'm glad to see you.
I'm glad too.
10. What are you doing this evening?
I will be the whole time at home.
11. I am already engaged this evening.
Too bad.
12. Do you like to cook?
Yes, but I don't cook very well.
13. What program are you watching?
I'm watching "Law and Order"

14. What happened to you?
Nothing happened to me.

15. Are you cold?
Not any more.

16. I prefer to stay at home and study.
As you wish.

17. Do you intend to buy that tie?
Why? Don't you like it?

18. It's already late.
Not at all (**Wcale nie**). It's still early.

19. I'm too tired to go to the movies.
That's good, because it's already too late.

20. What are you buying?
I'm buying a new sweater.

21. Whom else are you inviting?
I'm inviting Agata and Andrzej.

22. Do you want to go shopping?
Gladly, but later, not now.

23. You can help me clean the apartment.
You know that I don't like to.

24. I'm not going to cook.
That's good, because you don't know how.

25. Why did you invite me so late?
I couldn't invite you earlier.

26. What will you be doing in town?
I have some business there.

27. I'm arranging a party at my place for Friday.
Unfortunately I'm busy then (**wtedy**), so I won't be able to come.

28. Do you want to light up?
Thanks, I don't smoke any more.

29. Where is your umbrella?
At home.

30. Shut the window at once.
O.K., I opened it only for a moment.

31. What will you drink?
Nothing for the moment, thanks.

32. How do you like my new coat?
I like it a lot, but isn't it too light?

33. You're going to catch cold
I already have a cold.

34. Is the window open?
No, it's shut.

7.36. Fill-in-the-blanks.

1. **Będziesz musiał(a) zaprosić ---**.
someone else

2. **Będę --- w domu**.
the whole time

3. **Chcę pani ---**.
to thank

4. **Chcę urządzić zabawę ---**.
at my place

7. LEKCJA SIÓDMA

---

5. --- ci pomogę.
Gladly
6. **Chętnie zjem ---.**
a sandwich
7. ---, że cię widzę!
I'm glad
8. **Co będziesz ---?**
eat
9. **Co będziesz ---?**
drink
10. **Co będziesz robić(a) ---?**
this afternoon
11. **Co ---?**
happened to you
12. **Co jest ---?**
for supper
13. **Gorąco ---?**
to you
14. **Co tutaj ---?**
is going on
15. --- kupuję gazetę.
Every day
16. **Czy możesz pójść ze mną ---?**
to a concert
17. **Czy to znaczy, że ---?**
I am invited
18. --- go widzę.
Often
19. **Dziękuję ---.**
for the invitation
20. **Jak ci się podoba ---?**
my new coat
21. **Jest jeszcze ---.**
early
22. **Ten płaszcz jest trochę za lekki ---.**
for this kind of weather
23. **Jesteś ---?**
hungry
24. **Już jest ---.**
too late
25. --- zaprosimy?
Whom else
26. **Kupię --- nowy płaszcz.**
myself
27. **Myślę, że kupię ---.**
that shirt
28. **Mam ochotę --- pójść.**
somewhere
29. **Mam ochotę wyjść ---.**
for a stroll
30. **Mam --- to kupić.**
the intention
31. **Masz ochotę pójść ---?**
with me
32. **Można zapytać ---.**
the profesor
33. **Możesz mi ---.**
help
34. **Muszę sobie ---nowe mieszkanie.** find
35. **Muszę --- w mieście.**
take care of some matter
36. **Zaraz --- śniadanie.**
fix
37. **Napiszę ci to, --- wrócę do domu.**
as soon as
38. **Nie napiszę ci tego, --- wrócę do domu.**
until
39. **Nie będę gotować, bo ---.**
I don't know how
40. **Nie mogłem (mogłam) cię zaprosić ---.**
earlier
41. **Nie umiem dobrze ---.**
cook
42. **On zbyt dużo pracuje, --- być zadowolony.** in order

43. **Pomogę ci, jak tylko ---.**

I eat a sandwich

44. **Pomożesz mi ---?**

clean the apartment

45. **Powiem ci ---.**

later

46. **Powiem mu, jak tylko ---.**

I see him

47. **Powiem panu ---.**

tomorrow afternoon

48. **Wolę ---.**

to stay at home

49. **Przepraszam, że zapraszam cię ---.**

so late

50. **Staram się ---.**

give up smoking

51. **Nie chcę ---.**

to catch a cold

52. **Muszę ---.**

give it some thought

53. **Teraz ---.**

you may catch cold

54. **Urządzam przyjęcie ---.**

for next Friday

55. **Zapraszam cię ---.**

to my party

56. **Zaraz ci coś ---.**

I'll show

57. --- **mi.**

It's cold

58. --- **mi tu.**

It's boring

59. --- **mój artykuł?**

How do you like

60. **Powiem ci, jak tylko --- twój artykuł.**

I finish

61. --- **tę zupę?**

How do you like

62. **Muszę --- okno.**

to shut

63. **Co --- w kinie?**

are they playing

64. **Nie mam nic przeciwko ---.**

you (sg. Informal)

65. --- **jest zimno**

Jarosław

66. **Nie ufam ---.**

your friend (m./f.)

12.37. Vocabulary in a grammatical context. Replace the word or phrase with another word or phrase that fits grammatically and logically into the context. Use this as a test of vocabulary; i.e., try not to search earlier in the lesson or in a dictionary for possible answers.

1. Chętnie zjem **kanapkę**.

2. Zanim **obejrzę film**, muszę **wziąć**

prysznic.

3. Chętnie zapłacę za **obiad**.

4. Kiedy wreszcie przeczytasz **tę powieść**?

5. **Powiem ci** później.

6. Zaraz to **załatwię**.

7. Chcę zaprosić **cię** na **kawę**.

8. Zostawiłem **parasol** w **domu**.

9. Wróciłem do domu **wcześniej**.

10. Czy umiesz **śpiewać**?

11. Mam zamiar to **kupić**.

12. Mam ochotę na **lody**.

13. Gdzie **można** to **znaleźć**?

7. LEKCJA SIÓDMA

---

14. Jestem zbyt zajęta , żeby pójść na film .	23. To jest trudne pytanie.
15. Muszę ugotować obiad .	24. Dziękuję za ładny płaszcz .
16. Mam ochotę wyjść na spacer .	25. Bardzo mi przykro .
17. Będę musiał to zrobić sama .	26. Szkoła znajduje się między sklepem a kościołem .
18. Kogo jeszcze zaprosiłaś ?	27. Drzwi są zamknięte .
19. Powiem im jutro.	28. Codziennie kupuję gazetę .
20. Lubię go , ale nie ufam mu .	29. Codziennie kupuję gazetę.
21. Nie jest panu gorąco ?	
22. Nie mam nic przeciwko niemu .	

Konwersacje uzupełniające

A. Szczerze mówiąc

- Czy możesz mi polecić jakąś dobrą restaurację?	<i>Can you recommend to me some sort of good restaurant?</i>
- Czy lubisz chińską kuchnię?	<i>Do you like Chinese food?</i>
- Prawdę powiedzieć, nie.	<i>To tell the truth, no.</i>
- A rybę lubisz?	<i>Well do you like fish?</i>
- Szczerze mówiąc, nie.	<i>Sincerely speaking, no.</i>
- A pizzę?	<i>And pizza?</i>
- Oczywiście.	<i>Sure.</i>
- To polecam, żebyś nie szedł (szła) do restauracji, tylko zamówił(a) pizzę do domu.	<i>Then I recommend that you not go to a restaurant but order a pizza to your house.</i>

B. Program kulinarny a cooking program

- Co oglądasz z takim skupieniem?	<i>What are you watching so intently?</i>
- Mój ulubiony program kulinarny.	<i>My favorite cooking show.</i>
- Co gotują dzisiaj?	<i>What are they fixing today?</i>
- Karpia faszerowanego.	<i>Stuffed carp.</i>
- Czym go faszerują?	<i>What do they stuff it with?</i>
- Innym karpem.	<i>Another carp.</i>

Mini-Lekcja: Pełna deklinacja rzeczowników i przymiotników. Here are synthetic charts of noun and adjective endings, excluding masculine personal nouns. For rules of distribution, see the lessons where these cases are introduced (see the Table of Contents)

Nouns:

Singular	Feminine	Masculine	Neuter
N mianownik	-a ~ -o	-o	-o ~ -e
G dopełniacz	-y/i	-u ~ -a	-a
D celownik	-'e ~ -y/i	-owi (-u)	-u
A biernik	-ę ~ -o	=N/G	-o ~ -e
I narzędnik	-ą	-em	
L miejscownik	-'e ~ -y/i	-'e ~ -u	
V wołacz	-o ~ -u	-'e ~ -u	-o ~ -e

Plural	Feminine	Masculine	Neuter
N mianownik	-y/i ~ -e		-a
G dopełniacz	-o (-y/i)	-ów ~ -y/i	-like feminine
D celownik	-om		
A biernik	=N	=N/G	=N
I narzędnik	-ami		
L miejscownik	-ach		
V wołacz	=N		

Adjectives:

Singular	Feminine	Masculine	Neuter
NV mianownik	-a	-y	-e
G dopełniacz	-ej	-ego	
D celownik	-ej	-emu	
A biernik	-ą	=N/G	=N
I narzędnik	-ą	-ym (-im)	
L miejscownik	=ej	-ym (-im)	

Plural	Feminine	Masculine	Neuter
NV mianownik	-e		
G dopełniacz	-ych (ich)		
D celownik	-ym (-im)		
A biernik	= N		
I narzędnik	-ymi (-imi)		
L miejscownik	-ych (-ich)		

7. LEKCJA SIÓDMA

Here are charts for practicing noun declension for nouns of various genders and stem-types. The first chart is filled in with the complete declension of **zeszyt** *notebook* (masculine hard-stem)

Zeszyt	singular	plural
N mianownik	zeszyt	zeszyty
G dopełniacz	zeszytu	zeszytów
D celownik	zeszytowi	zeszytom
A biernik	zeszyt	zeszyty
I narzędnik	zeszytem	zeszytami
L miejscownik	zeszycie	zeszytach
V wołacz	zeszyt	zeszyty

	singular	plural
N mianownik		
G dopełniacz		
D celownik		
A biernik		
I narzędnik		
L miejscownik		
V wołacz		

	singular	plural
N mianownik		
G dopełniacz		
D celownik		
A biernik		
I narzędnik		
L miejscownik		
V wołacz		

Wyścig Pokoju (The Berlin-Warsaw-Prague Bicycle Peace Race). A bicycle stage race organized first in 1948 and sponsored by the communist daily newspapers in East Germany, Poland, and Czechoslovakia. Winners became national heroes. The Peace Race was one of the hardest amateur cycling events in the world, and it was usually won by representatives (amateurs in name only) from the communist bloc who were familiar with the often atrocious roads and weather conditions. After the fall of communism, the race became a second-tier professional event in search of sponsors. It has not been held since 2007 for lack of financial backing.

Two of numerous Polish postage stamps commemorating the **Wyścig pokoju** during its heyday.